

lapineste piibli-loob

loodu õppimiseks emadele.

Wäike
Pildi-Piibel
lastele.

Tartus.

Schnakenburgi trükk ja kulu.

1533. A 1532b

Martin Luthers.

"Kunst der Buchdruckerei"

Verlag

Nasset die Kindlein
zu mir kommen.

„Paske lapsukesed minn jnure tula.“

Jumala arm ja tõde.

Lapsukeste piibli=lõud

kodu õppimiseks

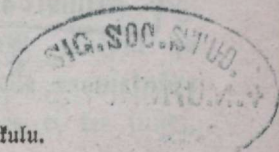
emadele.

Cartus.

Schnakenburgi trükk ja kulu.

1882.

Gegen den Druck dieses biblischen Geschichtsbüchleins ist
von Seiten des Livländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorii
nach vorgängiger Durchsicht desselben nichts einzuwenden.

St. Marien in Dorpat, 1882, Januar 7.

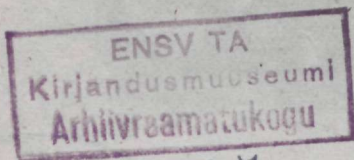
Im Namen und Auftrage des Consistorii.

A. G. Willigerode,

Consistorialrath.

Nr. 36.

Benfuri poolest lubatud. — Tallinnas, 23. Webruaril 1882.

22917

Duhtsõna.

Liiwi maa Ewangeliumi=Lutheruse kiriku õpetajad on nõuiks wõtnud, maa=koolide üle=mat walitsust paluda, et edaspidi peaks ka kodu õppijate lapsufeste käest piibli lou tundmist nõutama. Seks on waja, Teile, armsad lapsufeste emad, raamatufest kätte saata, mis Teid teele juhatab ja töö juures toetab. Niisugust raamatufest pakutakse Teile nüüd sellega kätte südame sooja soowiga, et Teie seda heäl meelel wõtaksite pruukida.

Sündinud lugu tahab elusalt jutustamist, kui see kuulja waimu filmade ette peab selgima. Mis Teie oma lapsufestele peate Sumala riigi sündinud loust jutustama, mill mõõdul ja mill kombel, seks wõtke juhiks selle raamatufese jutustused nende järgudega. See ei tee süüdi,

Kui ühe jutustuse kallal kats ehk kolm korda tööd teete ennegu läbi saab, ega pole sest mitte wiga, kui ikka jälle neidsamu jutustusi ette jutustate. Sest lapsukestel on muidugi lühikesed jalad ja sellepärast ka lühikesed sammud; ja teisels: lapsukestega on ju lugu muidugi ka nõnda, kui wana sõna ütleb: „Mida tutwam, seda armsam.“ Sellegipärast ärge arwage mitte, nagu ei tohiks Teie oma lapsukestele mitte rohkem piibli lugusid jutustada kuiid aga mis sestsinatsest raamatukesest leiate; ega mõtelge mitte, nagu ei tohiks ka laiemat seletust juure lisata, kui lapsukesed oma küsimustega seda nõuawad. See raamatukene ei pea Teid mitte nagu hammitssasse panema, waid ta peab Teile toeks olema, mille najal Teie seda oskate õpetada, mis lapsukesed Sumala riigi loust peawad teadma, et nemad kooli õpetusest täiesti wõiksiwad osa wõtta ja tulu tunda.

Kõik nimesed, mis ette tulewad, on seda wiisi kirjutatud, kui nemad Piibli raamatus ülewel on, aga muidu on uuem kirjawiis pruugitud. Lugege nüüd esite ise tähele panemisega see tükk läbi, mis Teie just tahate jutustada, ja siis

jutustage oma lapsukeste õrna jõudu mööda nii lahkestest ja nii lihtsalt, kui ema süda soovib ja ema suu suudab. Muud kui seisku alati meeles, et meie Issand Jesus Kristus ka meie lapsukesti on enese juure kutsunud, ja et Issand ka meie rahwa väetimate suust oma nimele tahab kiitust valmistada otse meie õpetamise töö varal.

Dr. Hollmann.

Sisu juhataja.

Juhthõna.

1. Abraam.
 2. Jõsepi lapsepõlv.
 3. Jõsepi orjapõlv.
 4. Jõsepi auupõlv.
 5. Jõsep ja Jsrael.
 6. Moyses, Warao tütre kasupoeg.
 7. Moyses Jumala sulane.
 8. Moyses Jsraeli wahemees.
 9. Dawet Jumala wõitud mees.
 10. Dawet Jsraeli kuningas.
 11. Jõsuse, Jumala Poja, ilmale sündimine.
 12. Jõsus paganate walgus.
 13. Jõsus isa kõjas.
 14. Jõsus Jumalast wõitud mees ehk Kristus.
 15. Jõsus Kristus taewariigi kuulutaja.
 16. Jõsus Kristus eluwürst.
 17. Jõsus Kristus Sioni kuningas.
 18. Jõsus Kristus Jumala tall.
 19. Jõsus Kristus igawene Rahusaatja.
 20. Jõsus Kristus auustuse Jsсанд.
-

1. Abraam.

Taewa ja maa on Sumal alguses loonud, ja kui kõik maailm sai valmistatud, siis lõi Sumal wiimaks inimesi oma näu järele, et need pidid maailma üle walitsema. Esimene inimene oli Adam, ja tema naene oli Ewa. Need elasid esiotsa kaunis Edeni aias wagaduse ja õnse elu. Aga kui nemad puu wiljast sõid, mis Sumal neile oli ära keelnud, siis saatsid nemad eneste ja kõige oma sou peäle häda ja wiletsust; sest nüüd ei wõinud nemad enam Edeni aeda jääda, waid pidid wäljas walu ja waewaga surma wastu elama. — Mida enam inimesi pärast seda ilmale sündis, seda kurjemaks läksid nemad, nõnda et Sumal wiimaks nõuuks wõttis, kõik inimesed maa peält suure wee uputuse läbi soutumaks ära häwitada. Muud kui üks mees leidis armu Sumala filma eest, sest et ta täiesti waga oli. Teda hoidis Sumal kõige naese ja lastega elus, kui kõik muu ilm

wee siisje pidi ära uppuma. See mees oli Noa. Noa soust on siis ka kõik inimesed tulnud, kes praegu maailma peäl elavad.

Kui Noa sugu lapsi hakkas palju saama maa peäl, siis walitses Sumal omale ühe mehe ära, Abraam nimi, see oli waga. Ta Sumal ütles Abraamile: „Mine wälja oma isa majast ja oma isa „maalt sinna maale, mis Mina sulle näitan. Mina „tahan sind suureks rahwaks teha. Ja sinu sees peawad õnnistatud saama kõik suguwõsjad maa „peäl.“ Abraam kuulis Sumala sõna. Ta wõttis oma naese Sara, ning omad sulased ja ümar-dajad, omad loojukšed ja kõige oma waranduse kocku, ja läks teele. Kui nemad Kanaani maale said jõudnud, siis ütles Sumal Abraamile: „Seda maad tahan mina sulle ja sinu sugule anda.“ Siis jäi Abraam Kanaani maale elama, ja seda sugu ootama, kellest Sumal temale juba nii mitu korda oli rääkinud. Sest Abraam ja ja Sara olid ikka weel lapseta, ehk nemad küll juba wanaks olid elanud. Ja waata, Sumalal seisis oma sõna meeles. Kui Abraam juba 99 aastat wana oli, tegi Sumal temaga seaduse ja ütles temale: „Alasta pärast peab Saral poeg olema, ja sina pead tema nime panema Izaak.“ Siis sai Abraam wäga rõõmsaks, sest ta uskus Sumalat. Ja seda arwas Sumal temale õiguseks.

Nasta pärast oli Abraamil ja Saral tõu-
 tatud poeg Izaak kätte saanud, nõnda kui Jumal
 oli ütelnud. Ja Izaak kaswis ja wanematel oli
 temast rõõmu. Siis ütles Jumal kord Abra-
 amile: „Et võta oma poeg, kes sinu ainus,
 teda ja armastad, Isaaki, ja ohwerda teda
 põletamise ohwriks.“ Ja Abraam tõusis wara
 hommiku üles ja võttis oma poja Isaaki, ja
 lõhkus põletamise ohwri puud, ja võttis kätte
 ja läks sinna paika, mis Jumal temale oli
 ütelnud. Ja Abraam tegi sinna altari ja seadis
 need puud ja sidus oma poja Isaaki kinni ja
 pani teda altari peäle, puude peäle. Ja Abra-
 am pistis kät wälja ja võttis nuga, et ta
 oma poja pidi ära tapma. Siis hüüdis Jumala
 ingel tema wastu taewast ja ütles: „Ära pista
 „oma kät poisi külge ja ära tee temale midagi.
 „Sest nüüd tean Mina, et sina Jumalat kar-
 „dad, ja et sa oma poega, oma ainust, ei ole Mulle
 „mitte ära feelnud.“ Ja Abraam tõstis filmad
 üles ja nägi, ja waata, üks jäär oli tema taga
 omast sarwist kinni põõsastikus. Ja Abraam
 läks ja võttis jäära ja ohwerdas seda põleta-
 mise ohwriks oma poja asemele. Siis hüüdis
 Jumala ingel Abraami wastu tõist korda tae-
 wast ja ütles: „Ma olen enese juures wan-
 „dunud“, ütleb Issand, „sinu seemne sees peawad

„kõik maailma rahvas ennast õnnistama, see-
„pära et ja võtnud Minu sõna kuulda.“ —

2. Jõsepi lapsesõlm.

Jõaakil oli kaks poega, need olid kaksikud. Meist sai noorem poeg, Jakob nimi, Jumala käest Abraami õnnistuse omale ja oma sugule päranduseks, ja pärastpoole Jumala õnnistamise jäädavaks mälestuseks ka uue nime Iõrael. Iõraelil oli kaksteistkümmend poega, ja ta armastas Jõsepit enam kui tema wendi, sest Jõsep oli

waga ja mõistlik pois, ja ei teinud isale mitte pahandust kui tõised. Siis mõtles isa teda tõiste wendade ülemaks panna ja tegi temale ka kalli kirju kuue. Seda panid Jõsepi wennad pahaiks, et nemad ka ei wõinud heäd sõna temaga rääkida; aga Jõsep ei hoolinud sest suuremat, waid hoidis isa poole. Kord ütles Jõsep wendade wastu: „Et kuulge, mis nägemist ma unes olen näinud! Waata, meie olime wiiksu sildumas wäljal, ja waata, minu wiik tõusis üles ja jäi ka püsti seisma, ja waata, teie wiikud tulid tema ümber ja kummardasid minu wiiku ette.“ Ja tema wennad ütlesid temale: „Peaksid sina õieti walitsema meie üle?“ Ja nemad wõtsid teda weel enam wiikada. Aga Jõsep nägi weel unes tõise unenäu ja jutustas seda ka wendadele ja ütles: „Ma olen unes weel ühe unenäu näinud, ja waata, päew ja kuu ja üksteistkümmend tähte kummardasid minu ette.“ Ja ta jutustas seda ka oma isale. Aga isa sõitles teda ja ütles temale: „Mis unenägu see on? Kas mina ja su ema ja su wennad peawad õieti tulema ja sinu ette kummardama maani?“ Ja wennad kaetsesid teda, aga isa pidas seda asja meeles.

Pärast seda läksid Jõsepi wennad kodunt ära oma isa karja hoidma, aga Jõsep jäi isa juure koju. Siis käskis isa kord Jõsepit ja ütles: „Et mine, waata, kas su wendade käsi heästi

käib ja kas heä lugu karjaga, ja too mulle sõnu-
meid tagasi." Sa Jofep läks oma wendi taga
otsima. Kui wennad teda kaugele nägid, siis
ütlesid nemad tõine tõise wastu: „Waata, seal
tuleb see õige unenägi! Et tulge nüüd ja tap-
kem teda ära; siis saame näha, mis tema une-
näud on.“ Aga Ruben, kes wanem wendade
seast, keelis tõisi ja ütles: „Arge walage werd ära;
parem wiskage teda sinna auku, mis kõrbes on.“

Kui nüüd Jofep ligi tuli, siis wõtsid nemad
teda kinni, ja wõtsid tema kirju kuue tema sel-
jast ära, ja wiskasid teda auku. Aga auk
oli tühi, ei olnud wet sees. Sa nemad istusid
maha leiba wõtma. Waata, siis tuli üks
kaupmeeste teeselts sealt mööda, need läksid oma
kallist kaupa Egiptuse maale wiima. Siis
ütles Juida, kes Israeli neljas poeg, oma wen-
dade wastu: „Mis kasu sest, et meie oma wenna
ära tapame? Müügem teda parem ära nende
kaupmeeste kätte.“ Sa wennad wõtsid teda
kuulda. Kui nüüd kaupmehed sinna paika jõud-
sid, siis tõmbasid wennad Jofepi sealt august
üles ja müüsid teda kaupmeeste kätte ära 20
hõbetükki eest. Küll palus Jofep oma wendi
filmaweega, aga need ei annud armu, ja wõõ-
rad kaupmehed sidusid tema käed kinni ja wiis-
sid teda ära.

Nüüd mõtsid wennad Jofepi kuue, ja tapsid ühe noore siku, ja kaetsid kuue weresse, ja lätitasid selle kirju kuue isa kätte ja saatsid sõnumeid: „Seda oleme leidnud, et tunniſta, kas ſee ſinu poja kuub on ehk olemata.“ Ja isa Iſrael tundis ſeda küll ja ütles: „See on mu poja kuub! Kuri elajas on teda ära ſöönud, Joſep on tõesti ära murtud.“ Ja isa leinas wäga ja nuttis oma armsama poja Jofepi pärast ja ütles: „Küll ma lähen leinades oma poja juure hauda.“ Aga Jofepit wiidi Egiptuſe maale ja müüdi ſeäl ära Potiwari kätte; ſee oli Egiptuſe kuninga ülem teener.

3. Jofepi orjapõlw.

Jofep oli 17 aastat wana, kui Egiptuſe kuninga ülem teener Potiwar teda omale orjaks ostis, ja ta pidi nüüd wõõral maal wõõra rahwa ſeas wõõraſt meelt teenima, kuna isa teda oli mõtelnud wendade ülemaks panna. Aga Sumal ei jätanud Jofepit mitte maha, waid oli ka wõõral maal temaga ja laſkis tema kae all kõik korda minna, mis ta tegi. Ja Jofep leidis armu oma ifanda meeleſt, ſeft Jofep teenis teda waga ſüdamega. Siis pani Potiwar teda oma kaja üle ja andis tema kätte kõik oma waran-

duse. Ja Sumal õnnistas Potiwari koja Josepi pärast, et seda tunda oli kodu ja väljal. Ja Josep ise kaswis täieks meheks ja oli ilusa jume ja ilusa näuga. Seda pani ka Potiwari paha naene tähele ja tahtis Josepit omale meheks saada. Aga Josep ütles oma isanda naese wastu: „Vaata, minu isand on kõik minu käe alla annud ja pole mulle muud ühtegi ära feelnud kuid aga sind, seepärast et sina tema naene oled. Kuida peaksin ma seda suurt kurja tegema ja Sumala wastu pattu tegema?“ Siis hakkas Potiwari naene Josepi kuuest kinni ja ütles: „Tule mulle!“ Aga Josep jättis oma kuue tema kätte ja põgenes kuuega välja õue. — Nüüd läks see naene kurjaks, ja ta kisendas juure healega, Josepi kuub käes, ja hüüdis oma pere-rahwast ja ütles: „Waatage, mis Josep on teinud! Ta tuli mind ära naerma, ja kui ta kuulis, et ma heält tegin, siis jättis ta oma kuue siia ja põgenes välja õue.“ Ja kui Potiwar koju tuli, rääkis naene tema wastu sedasama walejuttu ja ütles: „Seda wiisi on sinu sulane mulle teinud.“ Siis süttis Potiwari wiha põlema, ja ta pani Josepi sedamaid ilma ülekulutamata wangi.

Aga Sumal ei jätnud Josepit ka nüüdki mitte maha, waid pööris ka wangihoones oma helduse tema poole, ja tegi, et Josep armas

oli selle wangihoone ülema meelest. Ja wangihoone ülem andis Jõsepi kätte kõik wangid, kes seal wangihoones olid, ja Jõsep seadis kõik targasti, ja Jumal laskis korda minna kõik, mis ta tegi. — Kord pani kuningas oma ülema keldriteenre ja oma ülema pagara sinna paika wahi alla, kus Jõsep kinni oli. Ja Jõsepit pandi nende juure, et ta pidi nende käsil olema. Mitme päewa pärast tuli Jõsep hommiku jälle kord nende juure ja leidis neid nurga nurga olemast. Ja Jõsep küsis nende käest: „Mispärast on teil tänapäew nii paha nagu?“ Nemad ütlesid: „Meie oleme unenäu näinud, ja meil ei ole, kes seda ära seletab.“ Siis wastas Jõsep ja ütles: „Eks seletused ole Jumala käe? Rummatagi jutustage mulle.“ Ja keldriülem jutustas seda wiisi: „Waata, seal oli wiinapuu minu ees, ja wiinapuu küljes oli kolm oksa, ja kobarate küljes olid marjad walmis saanud. Ja kuningas karikas oli mu käes, ja ma wõtsin need wiinamarjad ja pigistasin neid kuningas karikasse ja andsin karika kuningas kätte.“ Jõsep ütles temale: „Kolm oksa on kolm päewa. Enne kui kolm päewa mööda läinud, tõstab kuningas su peä üles ja paneb sind jälle su ammeti peäle. Aga pea mind meeles, kui su käsi heästi käib, ja räägi, palun ma, minu pärast kuningas ette, ja saada mind siit hoonest ära. Sest ma olen

wargfel wiisil oma isa maalt ära warastatud, ja ilma süüta wangi pandud." Nüüd jutustas ka ülem pagar oma unenäü: „Waata, kolm korni oli mu peä peäl, ja ülema korni sees oli kõiksugu kuningale tehtud pagara rooga. Aga linnud sõid seda kornist mu peä peält ära.“ Ja Josep seletas ja ütles: „Kolm korni on kolm päewa. Ennegu kolm päewa mööda saab, wõtab kuningas su peä otsast ära ja poob sind üles puu külge, ja linnud sööwad su liha sinu peält ära.“ Ja see sündis kolmandamal päewal pärast seda, siis pani kuningas keldriülema tema ammeti peäle tagasi, aga ülema pagara laskis ta üles puua, otse nõnda kui Josep oli ette ütelnud. Aga keldriülem ei pidanud Josepit mitte meeles, waid unustas teda ära, ja nõnda pidi Josep siis ikka peäle wangihoonesse kinni jääma.

4. Josepi auupõlw.

Ja see sündis kahe aasta pärast, et Egiptuse kuningas, auu nimega Warao, unenägu nägi; ja waata, ta seisib jõe ääres, ja waata, jõest tõusid seitse ilusat ja lihawat lehma üles ja sõid aasa peäl. Ja waata, seitse tõist lehma tõusid nende järele jõest ülesse, lahjad ja paha peält näha, need

fõid ära neid seitse ilusat ja lihawat lehma. Ja Barao ärkas üles. Siis uinus ta jälle magama ja nägi tõist puhku unes, ja waata, seitse wilja-peäd tõusid ühest kõrrest üles, jämedad ja heäd. Ja waata, seitse peenikest ja ära kõrmetud peäd tõusid nende järele üles, need neelasid neid seitse jämedat ja täit peäd ära. Ja Barao ärkas üles, ja tema waim oli kui roidunud. Siis läkitas Barao oma teenrid wälja ja kutsus Egiptuse maa targad enese juure ja jutustas neile oma unenäü. Aga neist ei wõinud ei ükski Barao unenägemisi ära seletada. Nüüd tuletas keldriülem Jõsepit meele ja jutustas Baraole ära, kuidas wiisi Jõsep kahe aasta eest wangihoones oli unenägemised õieti ära seletanud. Siis läkitas Barao ja kutsus Jõsepit. Ja Jõsep jaadeti usinaste wangihoonest wälja, ja ta ajas habeme ära ja pani tõised riided selga, ja tuli Barao juure.

Ja Barao ütles Jõsepi wastu: „Ma olen unes unenäü näinud, ja ükski ei wõi seda ära seletada. Ja ma olen sinust kuulnud räägitawat, et sa wõid unenägemisi ära seletada.“ Jõsep wastas: „Ei see pole minu käre; küll Jumal ommeti Baraole heäd kuulutab.“ Siis jutustas Barao oma kaks unenägu ära, ja Jõsep ütles Barao wastu: „See unenägu on kõik üks. Need seitse lihawat lehma ja need seitse jämedat

wiljapeäd on seitse aastat, mis tulewad. Waata, nende seitsme aasta sees peab suur wiljamarandus olema Egiptuse maal. Aga need seitse lahjat lehma ja need seitse peenikest wilja peäd on seitse nälja aastat; need tulewad seitsme wiljaliku aastate järele. Siis lõpetab wäga kange nälg seda maad ära. Ja et see unenägu Waraole on kaksford olnud, on see, et Jumal tõesti ja pea jõuab seda teha. Siis katsku Warao enesele nüüd ühe mõistliku ja targa mehe, ja pandku teda neil seitsmel rohkel wilja aastal wilja kofku panema kõige üle Egiptuse maa, et seitsme nälja aasta tarbeks toidust oleks, et maa nälja pärast ei saa ära kautatud." See nõu oli Warao meelest ja kõikide tema sulaste meelest hea, ja Warao ütles Josepi wastu: „Et Jumal sinule seda kõik on teada annud, siis ei ole ükski nii mõistlik ja tark, kui sina. Waata, ma olen sind kõige Egiptuse maa üle pannud. Muud kui auujärje poolest tahan ma sinust suurem olla." Ja Warao wõttis oma sõrmuse oma käe peält ära, ja pani seda Josepi sõrme otsa, ja pani kallid riided tema selga ja kuldkee tema kaela. Ja Josep oli 30 aastat wana, kui Warao teda selle juure auu sisse ülendas.

Ja Josep käis Egiptuse maad läbi, ja kogus kõik seitsme aasta wilja Egiptuse maal, ja pani wäga palju wilja kofku, et ei wõinud

enam arvata paljuse pärast. Aga kui need seitse rohket aastat otsa said, siis hakkasid need seitse nälja aastat tulema, nõnda kui Jõsep oli ütelnud. Siis tegi Jõsep kõik aidad lahti ja müüs vilja, ja kõik maailm tuli Egiptuse maale Jõsepi juure ostma. Sest nälg oli võimust võtnud kõige maade sees.

5. Jõsep ja Iisrael.

Nälg tuli ka Kanaani maale, kus isa Iisrael oma ühetõistkümmne pojaga elas. Kui need kuulsid, et Egiptuses pidi vilja olema, siis läkitas Iisrael kümme poega sinna vilja ostma, aga nooremat poega, Benjamin nimi, ei saatnud ta mitte kaasa, sest ta ütles: „Eh! wähest temale äpardus juhtub.“ Ja Iisraeli pojad tulid Jõsepi ette, vilja ostma, ja nemad kummardasid tema ette filmili maha. Ja Jõsep tundis neid ära, ja unenäud tulid tema meele, mis ta neist unes oli näinud. Aga wennad ei tunnud teda mitte, sest ta tegi ennast wõõraks ja rääkis nendega tõlgi läbi waljusti ja ütles: „Teie olete tulnud waatama, kus pool see maa lahti on; teie olete salajad maa kuulajad.“ Nemad wabandasid alandlikult: „Et meie olime 12 wenda, kõik ühe mehe pojad Kanaani maal, ja waata,

noorem on praegu veel isa juures kodu, ja üht
ep ole enam olemas; meie oleme õiglased mehed,
ja oleme tulnud wilja ostma." Aga Jofep jäi
kõwaks ja pani neid wahi alla. Kolmandamal
päewal ütles Jofep nende wastu: „Kui teie olete
õiged mehed, siis jäägu üks teie seast finni ja
tõised mingu wilja koju wiima ja oma noorema
wenna minule näha tooma; siis saan ma näha,
kas teie kõned tõeks jääwad." Siis rääkisid
nemad isekeskes: „Meie oleme süüalused oma
wenna pärast, et meie ei wõtnud kuulda, kui ta
meid hinge kitsikusest alandlikult palus; waata,
nüüd nõutakse tema weri taga." Aga Jofep
mõistis kõik, mis nemad rääkisid, ja ta pööris
suu kõrwale ja nuttis. Siiski laskis ta üht
wenda siduda ja wangi wiia, selle nimi oli
Simeon; aga nende kotid kaskis tema wiljaga
täita ja tõist üheksa wenda minema jaata. Ja
nõnda tehti neile. Siis tõstsid nemad oma
wilja oma loojuste selga ja läksid koju poole
murega.

Ja nemad tulid isa juure ja andsid isale
teada kõik, mis neile oli juhtunud, ja kuidas
Egiptuse maa suur isand oli käskinud Pen-
jamini temale näha tuua, ja et Simeon jenni
oli finni jäänud. Siis wastas Iisrael ja ütles:
„Teie teete mind lapsist lahti! Jofepit ei ole
enam, Simeonit ka ei ole enam, ja Penjamini

tahate teie ka ära wõtta? Kõik see tuleb mu peäle!" Ja isa ei lubanud Penjaminit mitte Egiptuse maale lasta. — Aga nälg oli kange, ja wili lõppes otsa, ja Juda lõi käemeheks Penjamini eest, ja wana Israael andis wiimaks järele ja saatis omad pojad tõist puhku Egiptuse maale ja ütles: „Wõtke raha kaasa ja wõtke ka oma wend, ja minge, ja kõigewäeline Sumal andku teile halastust selle mehe käest, kes Egiptuse maa isand.“ Siis wõtsid Israeli pojad kätte ja läksid Egiptuse maale, ja tulid ja seisid Josepi ees. Kui Josep Penjamini nägi nendega olewat, siis rääkis ta nendega lahkestest ja wõttis neid oma majasse ja andis neile süüa. Ja nemad sõid ja jõid Josepi laudas ja olid rõõmsad. — Ja Josep käskis oma kajaülemat: „Et täida nende meeste kotid wäljaga nii palju, kui nemad suutwad kanda, ja minu hõbekarikas pane noorema koti sisse.“ Ja seda tehti nõnda. Kui hommiku walge sai, siis lasti need mehed äraminna. Aga kui nemad linnast olid kaugemale saanud, waata, siis ajas Josepi kajaülem neid taga ja hüüdis: „Mispärast tasute teie kurja hea eest? Teie olete minu isanda hõbekarika wõtnud. Seda olete kurjaste teinud!“ Nemad ütlesid: „Mispärast räägib meie isand seda wiisi? See, selle juurest seda leitakse, peab surema, ja meie tahame oma

isandale sulasiks jääda." Nüüd tõstis igamees oma koti maa peale ja tegi koti suu lahti, ja waata, karikas oli Penjamini kotis. Siis panid nemad suure ehmatusega igamees oma koorma oma loojuse selga ja tulid tagasi linna Josepi kotta. Ja nemad heitsid Josepi ette maani maha. Ja Josep ütles neile: „Mis töö see on?" Siis wastas Juda: „Mis peame meie oma isandale ütlema? Sumal on meie ülekohutu leidnud. Waata meie jääme kõik sinule sulasiks." Aga Josep ütles: „Ei mitte kõik, waid see mees peab mulle sulaseks jääma, kelle käest karikas on leitud; teie tõised minge rahuga koju oma isa juure." Nüüd astus Juda ette ja ütles: „Mina olen käemees selle nooremehe eest mu isa juures. Siis jäta, palun ma, mind selle nooremehe asemele omale sulaseks, aga see noormees mingi oma wendadega koju. Sest kuidas peaksin mina ilma selle nooremeheta oma isa juure minema? Sest kui see noormees koju ei saa, siis sureb meie isa ära, ja meie peame murega oma isa hallid juuksed hauda saatma." Siis ei wõinud Josep enam ennast pidada. Ta tegi heält oma nutuga ja ütles oma wendade wastu: „Mina olen Josep, teie wend, keda teie olete Egiptusse ära müüinud! Kas mu isa alles elab? Tõudke ja ütelge mu isale, et Sumal on mind isandaks pannud kõige Egiptuse maa üle, ja et

mina tahan teid siin toita, ja tooge mu isa siia. Sest weel on wiis nälja aastat ees." Ja Jofep hakkas Penjamini ümber kaela ja andis kõigile oma wendadele suud ja rääkis nendega armsaste. Ja ta andis neile teerooga tee peäle ja läkitas wanfrid oma isa järele ja saatis omad wennad koju minema.

Israeli pojad tulid koju ja andsid isale teada, et Jofep on Egiptuse maa walitseja ja kutsus neid oma juure elama. Ja Israeli süda kohmetas, ja ta ei uskunud mitte. Aga kui ta nägi need wanfrid, mis Jofep oli läkitanud teda ära tooma, siis hakkas wana Israeli waim

jälle elama, ja ta ütles: „Sest on küll! Mu poeg Jofep elab alles; ma tahan minna ja teda näha, enne kui ma suren.“ Ja Iisrael läkitas Juda enese eele Jofepi juure, ja Jofep tuli oma tõllaga oma isa Iisraeli wastu. Kui Jofep oma isa nägi, hakkas ta tema ümber kaela ja nuttis kaua tema kaelas. Ja Iisrael ütles Jofepi wastu: „Müüd tahan ma surra, et ma ju silmad olen näinud, et sa alles elus oled.“ — Ja Jofep asutas Warao käsku mööda oma isa kõige tema perega Koseni maale, ja toitis neid seal. Siis elas Iisrael weel 17 aastat Egiptuse maal. Enne suremist kutsus ta omad pojad oma woodi ette ja õnnistas neid igaihte iseäranis; aga ehk ta küll Jofepile kahewõrra õnnistust andis, siis pani ta vmmeti ülema õnnistuse Juda peäle ja ütles: „Si pea walitsuse kepp Judaft mitte ära lahkuma, jenni kui Rahusaatja saab tulnud, ja selle sõna wõtwad rahwas kuulda.“ Ning Iisrael suri ära ja maeti oma wanemate hauda maha. Aga Jofepi käsi käis heästi ja ta elas kaua, ja nägi oma laste lapsi ja ka weel nende lapsi. Ja ta suri ära, kui ta sada ja kümme aastat wanaks oli elanud.

6. Moses, Warao tütre kasupoeg.

Israeli lapsed sigisid Egiptuse maal ja neid sai palju, ja nemad said üpris wäga wägemaks, et see maa neid täis sai. Ja mitme aja pärast tõusis Egiptuses uus kuningas, see ei teadnud Jofepist ei ühtegi. Seesama uus kuningas pidas oma rahwaga kawalaste nõuu Israeli laste rahwa wastu ja tahtis neid vähendada raske teu waewaga. Siis pandi Israeli laste üle sundijaid, need pidid neid kange hirmuga sundima teistskiwa tegema ja muud raske tööd wäljal. Aga mida enam Israeli lapsi waewati, seda enam neid sai. Sest Jumal oli nõuaks wõtnud, Israeli sugu otse Egiptuse maal suureks rahwaks teha. Kui kuningas nüüd nägi, et ta oma raske teuga Israeli lastest jagu ei saanud, siis andis ta käsu wälja, et kõik Israeli sugu poeglapsti, mis ilmale tulid, pidi jõe wärsse, aga kõik tütarlapsed pidid elusse jääma.

Sell ajal sündis ühel paarirahwal Israeli laste seast poeg ilmale, see oli ilus laps, ja ema peitis teda eest ära kolm kuud. Rauemine ei wõinud ema oma pojukest enam mitte eest ära peita. Siis wõttis ta ühe laeka pilliroost ja tõrwas seda waiguga ja pigiga, ja pani lapse sinna sisse ja pani seda kõrkjate sisse jõe ääre. Ja lapse õde jäi seisma kaugel, et ta saaks

teada, mis temale pidi sündima. Waata, siis tuli Warao tütar jõe ääre suplema, ja ta nägi seda laekast kõrkjate sees, ja läkitas oma ümar-
dajat ja laskis seda ära tuua. Kui ta laeka
lahti tegi ja nägi see lapse, waata, siis nuttis
see poeglaps. Ja Warao tütar andis temale
armu ja ütles: „See on üks neist Iisraeli rahwa
poeglastest.“ Nüüd tuli lapse õde ka sinna poole ja

küsis Warao tütre käest: „Kas mina pean sulle
ühe imetaja naese kutsuma Iisraeli naeste seast,
et ta sulle see lapse imetab?“ Ja Warao tütar
ütles: „Et mine.“ Siis läks see tütarlaps ja
kutsus kohe selle lapse ema. Teda käskis Warao

tütar ja ütles: „Wõta see laps ja imeta teda mulle, ja ma tahan sulle palka anda.“ Ta naene wõttis lapse ja imetas seda. Kui laps kangemaks sai, siis wiis ema teda Warao tütrele. See wõttis teda omale kasupojaks ning pani temale Moses nimeks. Sest ta ütles: „Ma olen teda weest wälja tõmbanud.“ Ta Moses kaswis meheks Warao tütre kajas, ja teda õpetati kõiges Egiptuse rahwa tarkuses, ja tema oli wägew sõnade ja tegude sees.

Kui Moses oli suureks saanud, siis tuli tema südamesse see mõte, et ta pidi minema oma suguwendi waatama. Ta ta nägi nende rasket tegu ja nägi ühe Egiptuse mehe, et ta peksis ühe Israeli mehe. Ta Moses waatas sinna ja tenna, ja kui ta nägi, et ei olnud ükski seäl, siis lõi ta selle Egiptuse mehe maha ja mattis teda liiwa sisse. Teisel päewal läks Moses jälle wälja, ja waata, kaks Israeli meest taplesid. Ta Moses ütles selle wastu, kes tõisele liiga tegi: „Et miks sa peksad oma ligimest?“ Aga see tülitseis wastu: „Kes on sind ülewaatajaks ja kohtumõistjaks meie üle pannud? Kas sa mind ka tahad ära tappa, nõnda kui sa oled Egiptuse mehe ära tapnud?“ Siis jäi Moses kartma ja mõtles: „Tõesti, see asi on ilmunud.“ Nõnda oli ka. Sest Warao oli ka juba seda lugu kuulda saanud ja püüdis Mosest ära tappa.

Siis põgenes Mooses Warao eest ära ja jõudis kõrbest läbi Midjani maale. Siia jäi ta elama. Ja Mooses wõttis naese ja hoidis oma äia puduloojuste karja.

7. Mooses Jumala sulane.

Ta see sündis mitme päewa pärast, et Egiptuse kuningas ära suri, aga Iisraeli laste waewa ei fergitatud ühtegi, ja nende kfishendamine ja õhkamine tõusis üles Jumala poole see raske teu pärast, misga neid ifka alati waewati. Ta Sumal kuulis nende ägamist ja waatas nende peäle ja tundis nende häda. Sell ajal ajas Mooses oma äia puduloojused kord kõrbe taha, ja tuli Drebi mäe juure. Siin nägi Mooses ime lugu, sest waata, kibuwitsa põõsas põles tules ja ei põlenud mitte ära. Ta Mooses mõtles: „Ma pean õieti sinna minema ja waatama seda suurt imenägu, mis pärast see kibuwitsa põõsas ära ei põle.“ Siis hüüdis heäl seält kibuwitsa põõsa seest tema poole ja ütles: „Mooses, Mooses!“ Ta ütles: „Siin ma olen!“ Ta heäl ütles: „Ära tule siia ligi! Wõta kingad jalast ära, sest see paik, kus peäl sa seisad, on püha maa. Mina olen sinu isa Sumal, Abraami Sumal, Isaaki Sumal ja Jakobi Sumal.“ Ta Mooses

pistis omad filmad warjule, sest ta kartis Sumala peäle waadates. Ja Sumal ütles: „Küll Ma olen näinud oma Iisraeli rahwa wiletsust ja olen kuulnud nende kisedamist, ja olen maha tulnud neid ära peästma Egiptuse rahwa käest ja neid siit maalt üles wiima Kanaani maale, mis Ma Abraamile ja tema sugule olen annud. Ja tule nüüd, Ma tahan sind läkitada Warao juure, ja wiil minu rahwas, Iisraeli lapsed, Egiptusest wälja.“ Siis ütles Mooses Sumala wastu: „Kes mina olen, et ma pean Warao juure minema ja Iisraeli lapsed Egiptusest wälja wiima?“ Sumal wastas: „Mina tahan tõesti sinuga olla; ja see olgu sull täheks: Kui sa saad rahwa Egiptusest wälja wiinud, siis peate teie Mind teenima siin mäe juures.“ Ja Mooses tuli Drebi mäelt oma äia juure koju, ja palus ennast lahti, et ta pidi Egiptuse maale minema, ja äi laskis teda rahuga ära. Kui Mooses Koseni maale jai tulnud, kogus tema kõik Iisraeli laste wanemad ja andis neile teada kõik need sõnad, mis Sumal tema wastu oli rääkinud. Ja rahwas uskus, ja nemad kummardasid peäga ja heitsid filmili maha Sumalat tänades, et nende ärapeästmine pidi ligi jõudma.

Pärast seda tuli Mooses Warao ette ja ütles: „Nõnda ütleb Iisraeli Sumal: Lase Mu rahwas minna, et nemad Mulle püha pidawad kõrbes.

Minu poeg, Mu esimene poeg on Iisrael. Kui sa keelad teda minemast, waata, siis tahan Mina sinu poja, su esimese poja ära tappa." Aga Warao suurusüstas wastu: „Kes on Iisraeli Jumal, et ma tema sõna pean kuulma? Ei ma tunne teda, ega taha ka mitte Iisraelit lasta minna." Nõnda tegi Warao oma südame kõwaks ja ei lastnud Iisraeli rahwast mitte lahti. Siis ütles Jumal Mosese wastu: „Müüd pead sa näha saama, mis Ma Waraole tahan teha. Sest tugewa käe läbi peab ta teid lastma minna." Ja Jumal lastis üheksa rasket nuhtlust tulla Warao ja Egiptuse peäle, ja kui Warao weel wastu tõrkus, siis saatis Jumal Mosese läbi kõige Iisraeli kogudusele käsusõna, et igaüks pere isa pidi ühe wigata talle seatud päewal ära tapma, ja talle werega maja ukse kaks piitjalga ja peälispuu wõidma. Aga talle liha pidid nemad tule ääres küpsetama ja seda ära sööma hapnemata leiwaga, wöö wööl, kingad jalas ja kepp käes, nagu teekäijad, kes rutuga teele tõtawad. Ja kui Iisraeli lapsed seatud päewal nõnda tegid, siis sündis kess öö aegus, et Jumal maha lõi kõik esimesed poeglapsed Egiptuse maal, nii heästi Warao esimese poja, kui wangi esimese poja, ja kõik loojuste esimesed isased loomad. Aga Iisraeli laste majadest läks Jumal mööda. Ja Warao tõusis üles öösel, tema ja kõik ta sulas-

sed ja kõik Egiptuse rahvas, ja suur kiskendamine oli Egiptuses, sest ei olnud ühte ainust koda, kus ep olnud furnud sees. Siis kutsus Warao Mosese ja ütles: „Wõta kätte, minge minu rahwa seas ära, ja minge, teenige Israeli Jumalat, nõnda kui sina oled rääkinud.“ Ja Egiptuse rahvas käisid Israeli laste peale, et nemad pidid neid usinaste sealt maalt ära saatma. Ja Israeli lapsed läksid teele, väga suur hulk rahvast, kõige oma loojuste ja oma warandusega, ja nemad tulid sealt maalt ära. Ja Jumal käis ise nende eel päewa aeges pilwe sambas, neile teed juhatamas, ja öö aeges tule sambas, neile walget tegemas.

Jumal wiis Israeli rahwa wäehulga Kõrkjate ehk Punase mere ääre, siin pidid nemad leeri üles lööma. Ja Waraole anti seda teada. Siis kahetses Warao, et ta oli Israeli rahwa ära lasknud minna, ja ta laskis hobused oma tõlla ette panna ja wõttis enesega sõawankeid ja hobusewäge ja ajas Israeli lapsed taga, et ta neid pidi wägisi tagasi tooma. Ja Warao sai neid kätte, kui nemad Punase mere ääres leiris olid. Siis kartsid Israeli lapsed väga ja kiskendasid Mosese poole. Aga Moses ütles: „Ärge kartke, jääge aga seisma ja waadake Jumala ärapeastmist, mis Ta teile tänapäew saadab!“ Ja Jumal ütles Mosese wastu: „Et

saada Iisraeli rahwa edasi minema ja sina tõsta oma kepp üles ja siruta oma käsi wälja mere poole ja löhu teda, et Iisraeli lapsed kuiwa peäl keskelt merest läbi käiwad." Ja Mooses sirutas oma käe mere poole, ja wesi andis ennast lõhki ühest ära, ja Iisraeli lapsed käisid

keskelt merest läbi kuiwa peäl. Ja Warao oma sõawäega ajasid nende järele. Siis hirmutas Jumal Egiptuse rahwa leeri, et nemad pidid tagasi pööрма, aga Mooses sirutas oma käe teisest mere äärest jälle mere poole, ja meri hakkas koidu ajal jälle fangeste jooksuma, ja

Sumal ajas Egiptuse rahwa kest merde. Ja wesi tuli jälle tagasi ja kattis wanfrid ja rüüt-
lid, kõik Warao wäe, et neist ei jäänud üle ei
ühte ainustki. Nõnda päästis Sumal sell päe-
wal Iisraeli lapsed Egiptuse rahwa käest ära.
Ja Iisrael nägi seda suurt kät, mis Sumal
Egiptuse rahwa wastu oli üles näitnud, ja
rahwas kartsid Sumalat ja uskusid Sumalat ja
Mosest, Tema sulast.

8. Moses Iisraeli wahemees.

Ja Moses käskis Iisraeli rahwast Kõrkjate
mere juurest edasi minna, et nemad pidid Drebi
mäe juure saama. Teekäimine oli waewaline,
sest kõrbest ei olnud leiba ega wet saada. See-
pärast nurisesid Iisraeli lapsed Mosese wastu:
„Et miks oled sa meid wälja wiinud siia kõrbe!
Siia peame nälga surema.“ Aga Sumal ütles
Mosese wastu: „Waata, Ma tahan teile lasta
leiba sadada taewast.“ Ja see sündis hommiku,
et ümber leeri oli kord kastet maas. Kui see
kord kastet tõusis, waata, siis oli kõrbes maas
midagi peenikest ümargust, peenikest kui hall
maas. Ja Iisraeli lapsed ütlesid tõine tõise
wastu: „Man hu?“ — ehk meie keeli: „Mis
see on?“ Aga Moses ütles nende wastu: „See

on see leib, mis teile Jumal on annud süüa. Koguge sest igamees nii palju kui ta jõuab süüa, ja võtku ka neile, kes tema teltis on." Ja Iisraeli lapsed kogusid seda iga hommiku ja söid, ja ta magu oli nõnda kui meekoofide magu. Ja Iisraeli lapsed söid Mannat jenni kui nemad tulid sinna Kanaani maale, kuhu rahvas pidi asuma. — Aga weepuudus tuli ka kätte, ja rahvas riidlesid Moosetega: „Et saada meile wet, et saame juua! Mispärast tahad sa meid ja meie lapsed ja meie loojused janusse ära suretada?" Ja Mooses kisendas Jumala poole. Siis ütles Jumal Moosetega vastu: „Mine rahwa eele ja võta enese kätte oma kepp, misga sa mere lõhkusid. Waata, Ma tahan seista seal sinu ees Drebi kalju peäl, ja sina pead vastu kalju lööma, ja wesi peab sest wälja tulema, et rahwas saab juua." Ja Mooses tegi nõnda Iisraeli nähes, ja wesi tuli kaljust, ja rahwas said juua küll.

Nõnda söötis ja jootis Jumal ise Iisraeli lapsi kõrbes. Ning Jumal juhatas neid Sinai mäe juure, mis Drebi mägisel maal. Siia löid Iisraeli lapsed leeri üles, ja Jumal oli pilwe sambas mäe peäl. Siis hüüdis Jumal Mooset mäele ja ütles: „Nõnda pead sa Iisraeli lastele kuulutama: Teie olete näinud, mis Mina Egiptuse rahwale olen teinud, ja et Ma teid olen

kotka tiibade peäl kannud ja teid enese juure toonud. Ja nüüd, kui teie öieti mõtate Mu sõna kuulda ja Mu seadust pidada, siis peate teie Mu oma olema kõige rahwa seas, ja teie peate Mulle pühaks rahwaks olema." Ja Mooses tuli ja rääkis rahwa ette kõik needsinatsjed sõnad. Siis vastasid kõik rahwas ühtlasi ja ütlesid: „Kõik mis Jumal on rääkinud, tahame teha.“ Nüüd käskis Jumal Mooset rahwale ütelda, et nemad pidid walmis olema kolmandama päewa wastu. Ja see sündis kolmandamal päewal, kui hommiku sai, siis olid pikse müristamised ja wälgu löömised, ja paks pilw oli Sinai mäe peäl, ja väga kange pasuna heäl, nõnda et kõik rahwas warises, mis leeris oli. Ja Mooses wiis rahwa leerist wälja Jumala wastu ja nemad jäid sinna mäe alla seisma. Ja kõik Sinai mägi suitses ja warises väga, sest et Issand tule sees sinna peäle maha tuli. Kui nüüd rahwas paigal seisis, igamees oma koha peäl, siis rääkis Jumal kangel pasuna heälel ja kuulutas Issraeli rahwale oma püha kümme käsku.

Ja kõik rahwas nägid ja kuulsid pikse müristamised ja tuleleegid ja pasuna heält ja mäge suitsawat. Siis wabisesid nemad ja jäid seisma kaugele ja ütlesid Moosese wastu: „Räägi sina meiega, ja meie tahame kuulda, ja ärgu rääkigu Jumal meiega, et meie ära ei sure.“ Ning

Moses ütles rahwa wastu: „Sumal on seepärast tulnud, et Tema kartus teie filma ees pidi olema, et teie pattu ei tee.“ Ja Moses kirjutas kõik Issanda sõnad üles raamatusse.

Tõisel hommikul tõusis Moses wara üles ja ehitas altari mäe alla ja läkitas Issraeli laste noored mehed, need tapsid tänu ohwri Sumalale. Ja Moses wõttis poole were ja pani seda kausikeste sisse, ja poole were riputas ta altari peäle. Ja ta wõttis seäduse raamatu ja luges rahwa kuuldes, ja nemad ütlesid: „Kõik, mis Sumal on ütelnud, tahame teha ja kuulda“.

Siis wõttis Mooses were ja riputas rahwa peäle ja ütles: „Waata, see on selle lepingu weri, mis Sumal on teiega teinud kõige nendefinaste sõnade pärast.“ Ja Mooses läks üles ja seitsekümmend Iisraeli wanematest, ja nemad nägid Iisraeli Sumalat, ja Tema jalge all oli kui taewas ise omas selguses. Ja kui nemad Sumalat said näinud, sõid ja jõid nemad. Ja Sumal ütles Moosese wastu: „Tule üles Minu juure mäele ja jää siia, ja Ma tahan sulle anda kiwilauad ja käsu õpetust ja käsku, mis Ma olen kirjutanud neid õpetada.“ Ja Mooses läks Sumala mäe peäle üles ja pilw kattis mäe, ja Sumal andis Moosesele kaks kiwilauda, nende peäle oli Sumal kirjutanud oma püha kümme käsku. Ja see sündis, kui Mooses Sinai mäe peält alla tuli, kaks tunnistuse lauda käes, siis hiilgas tema pale, sest et Sumal temaga oli rääkinud.

9. Lawet Sumala wõitnud mees.

Kui Sumal oma Iisraeli rahwa sai Kanaani maale asutanud, andis Tema neile esiotsa kohtumõistjaid, kes nende üle pidid walitsema. Wiimane kohtumõistja oli prohwet Samuel. Selle ajal nõudsid Iisraeli lapsed omale kuningat, ja Sumal käs kis Samueli, et ta pidi Sauli

kuningaks võidma. Seda tegi Samuel, ja pani pärast seda oma kohtumõistmise ammeti maha, aga prohveti ammetit toimetas ta sellegipärast ikka edasi. Saul valitses esiotsja heästi, aga kui ta kord Jumala käsu vastu tegi ja peälegi waletas, siis heitis Jumal teda ära oma paleest, ja Samuel pidi temale ütleva: „Sina oled Jumala sõna ära põlgnud, seepärast põlgab Jumal sind ka ära ja annab Iisraeli kuningriigi su ligimesele, kes parem sind.“ Sest maast lahkus Jumala Waim Saulist ära, ja üks kuni waim tegi temale hirmu. Ning Samuel leinas Sauli pärast, sest ta oli teda armsaks pidanud.

— Aga Jumal ütles Samueli vastu: „Kui kaua leinad sina Sauli pärast, keda Mina olen ära põlgnud? Täida oma sarw õliga ja mine Petlehemma ja kutsu Iisai ohwile, ja Mina tahan sulle teada anda, keda Ma Iisai poegade seast enesele olen ära näinud, et sina teda pead kuningaks võidma.“ Ja Samuel tegi nõnda ja tuli Petlehemma, mis Juda suguaru maal, ja pühitses Iisai ja tema pojad, ja kutsus neid ohwile. Ja Iisai laskis oma seitse poega Samueli eest mööda minna, aga Samuel ütles: „Neid ei ole Jumal ära valitsenud. Kas poisid on kõik siin?“ Iisai vastas: „Roorem on alles ära, ja waata, ta hoiab lambaid.“ Siis käskis Samuel teda koju kutsuda. Ja pois tuli

Koju ja astus ette, ja ta oli punakas, ilusad filmad peäs ja kauni näuga. Aga ta nimi oli Dawet. Ja Sumal ütles Samueli wastu: „Wõta kätte, wõia teda, sest see on seesama.“ Siis wõttis Samuel õli sarwe ja wõidis teda ta wendade seas, ja Sumala Waim tuli kermeste Daweti peäle seftsamast päewast ja edespidi. Ja Samuel tõusis üles ja läks koju.

Pärast seda kogusid Wilistid, kes Iisraeli piirirahwas ja wihased waenlased, oma sõawäge sõtta Iisraeli rahwa wastu ja tuliwad Juda maale ja löid oma sõaleeri üles ühe mäe otja. Ja Saul ja Iisraeli mehed tulid kokku ja löid oma leeri üles teise mäe otja, nõnda et org kahe leeri wahel oli. Ning Wilistide leerist tuli üks mees wälja, Koljat nimi. See oli kuus küünart ja üks waks pikk, ja wass kübar oli ta peäs, ja soomuste wiisil tehtud raudriie ta seljas, ja tema jalas olid wassplaadid, ja wasskoda oli ta piha peäl ja ta piigi wars oli kui lõnga poom. See pikk mees Koljat seisis ja hüüdis Iisraeli sõawäe hulkade wastu: „Et walitsege enestele üks mees ära, et ta alla tuleb minu juure. Kui ta wõib mind maha lüüa, siis tahame meie teile sulasiks jääda, aga kui mina tema peäle wõimust saan, siis peate teie meile sulasiks jääma.“ Ja palju teiste sõnadega laimas ta Iisraeli sõawäe hulga. Aga Saul ja kõik

Iisraeli sõamehed kartsid väga ja ei julgenud
 selle hirmsa mehe vastu taplema minna. Siis
 tuli ka Dawet Iisraeli rahwa sõaleeri, oma wendi
 waatama, need olid ka sõtta läinud. Kui Da-
 wet Koljati suurustamist kuulis ja Iisraeli meeste
 hirmu nägi, siis lubas tema Koljati vastu wälja
 minna. Ning Saul sai jeda ka kuulda ja kutsus
 Daweti enese ette. Ja Dawet ütles: „Su sulane
 tahab minna ja selle Wilisti mehega tapelda.
 Küll Jumal peastab mind selle mehe käest.“
 Siis ütles Saul: „Mine, ja Jumal olgu sinuga.“
 Nüüd wõttis Dawet oma kapi kätte ja walitses
 enesele wiis siledat kiwi jõest ja pani neid oma
 karjatse pauna, ja läks, oma ling käes, Koljati
 ligi. Ja Koljat tuli ka ligimale Daweti juure,
 ja kui ta teda nägi nii noore mehe olemat, ei
 pannud ta Dawetit miiski ja sõitles: „Kas mina
 olen koer, et sa kepiga mu vastu tuled? Tule
 ligi, küll ma su liha annan lindudele süüa!“
 Aga Dawet ütles wastu: „Sina tuled minu
 juure mõõgaga ja piigiga, aga mina tulen sinu
 juure Iisraeli wäehulkade Jumala nimel, keda
 sina oled laimanud. Tänapäew annab Jumal
 sind mu kätte kinni, et ma su peä otjast ära wõtan,
 et kõik maailm saab teada, Iisraelil on üks
 Jumal.“ Nüüd hakkas Koljat ligi tulema, aga
 Dawet jooksis tema vastu ja pistis oma kae
 pauna ja wõttis kiwi wälja, ja wiiskas linguga

ja oskas Koljati peäotja, ja kiwi läks ta peäotja sisse, ja piff mees Koljat langes filmili maha. Siis jooksis Dawet ligi ja wöttis Koljati mõõga, ja raius Koljati peä otlast ära, ja tegi temale surma. Kui Wilistid nägid, et nende wägew mees oli ära furnud, siis põgenesid nemad ära,

ja Israeli mehed õiskasid ja ajasid Wilistid taga, ja tulid jälle tagasi ja riisusid Wilistide leeri ära. Aga Saul wöttis Daweti selljamaal päewal enese juure ja pani teda sõameeste üle.

Israeli sõamäehulgad tulid jälle koju poole, ja waata, kõigist Israeli linnadest tulid naesed

wastu, need mängisid ja laulsid wastastiffu, et „Saul on lõõnud oma tuhat, aga Dawet oma kümme tuhat!“ Siis süttis Sauli wiha põlema, sest ta tuletas Samueli sõna meele, et kuningriik pidi selle kätte antama, kes parem teda; ja Saul ütles: „Kemad on Daweti peäle kümmetuhat arwanud, aga minu peäle tuhat. Küll temale weel ikka see kuningriik saab.“ Ja Saul wahtis Dawetit sest päewast ja pärast. Tõisel päewal tegi kuri waim jälle Saulile hirmu, ja Dawet mõistis kannelt mängida, et Sauli meel sellest taldsamaks jäi. Kui nüüd Saul istus, oma piik käes, siis seisis Dawet tema ees ja mängis kannelt, et ta saaks Sauli meelt lahutada. Ja waata, äktselt wiskas Saul oma piigi Daweti peäle ja mõtles: „Ma tahan Dawetist läbi ja seina sisse ajada.“ Aga Dawet pööris ennast Sauli eest kõrwale ja peasis ära. Küll talduis Saul jälle ära ja andis pärast poole Dawetile ka oma noorema tütre naeseks, aga milme päewa pärast tuli seesama lugu ommeti jälle kätte: Saul wiskas oma piigi Daweti peäle, kui see tema ees kannelt mängis, ja Dawet kargas eest ära, et piik temast mööda läks seina sisse. Nüüd ei wõinud Dawet enam Sauli juure jääda. Ta põgenes ära ja otsis koopades ja tühjas kõrbe kohtades oma lewajupaiku, et Sauli tulise wiha eest ennast ära peita. Ning

Saul läks ikka kuremaks ja kiusas ka neid taga, kes aga Daweti poole rääkisid. — Siis kogu Daweti juure ka mitu sada meest, kes niisama wiletsad olid kui Dawetki, ja nendega oli Dawet kord Sauli eest ühe suure koopa sisse kōrwale pugenud. Saul ei aimanud, et Dawet pidi seal koopas olema, ja astus mööda minnes sisse oma asjale. Nüüd oli Jumal Sauli küll Daweti kätte annud, aga Dawet ei teinud temale midagi, kuid leikas Sauli kuue õlma salaja ära. Kui Saul koopast jälle tee peale läks, siis hüüdis Dawet teda taga ja ütles: „Miks sa mind taga ajad, oh kuningas, et sa mu hinge tahad seest ära wõtta? Et waata oma kuue õlm, mis minu kae! Küll Jumal mõistab kohut minu ja sinu wahel; aga minu käsi ei pea mitte su ligi saama.“ Siis mõistis Saul ära, et Dawet temale oli elu kinkinud, ja Saul tõstis heale ja nuttis, ja ütles Daweti wastu: „Sina oled õigem mind, ja Iisraeli kuningriik jääb sinu kätte. Ja nüüd wanner mulle Jumala juures, et sa mu sugu ei taha mitte lõpetada pärast mind.“ Ja Dawet wandus Saulile, ja Saul läks koju. — Siiski ei seisnud Saul weel rahu, waid tuli jälle Dawetit taga ajama, ja Saul lõi leeri üles ja magas õõse leeris, ja sõamehed olid tema ümber. Ja Dawet tuli õõse Sauli telti ja wõttis Sauli piigi ja weekarika tema

peäpõhjast ära, ja ei teinud Saulile ühtegi wiga. Aga tõisel hommikul hüüdis Dawet Sauli poole tõise mäe otjast: „Mis olen ma teinud, et sa mind taga ajad? Waata, kus kuninga piik ja weekarikas on! Et tulgu üks ja wõtku seda siit ära. Sumal oli sind täna mu kätte annud, aga mina ei tahtnud mitte oma kät Sumala wõitud mehe külge pista.“ Ja Saul kostis: „Ma olen pattu teinud, mu poeg Dawet. Snnis- tud olgu sina, et mu hing täna ööse sinu mee- lest kallis on olnud.“ Ja Dawet läks oma teed ja taganes oma seltsimeestega ära Iisraeli rajade peält, aga Saul läks tagasi oma paika ja ei wõtnud mitte enam teda taga otsida.

10. Dawet Iisraeli kuningas.

Pärast Sauli surma tuli Dawet Iisraeli maale tagasi. Siis tulid esiteks Juda mehed ja wõidsid Daweti kuningaks Juda sugu üle, ja pärast tulid ka tõiste Iisraeli suguarude wanemad ja tõstsid Daweti kuningaks kõige üle Iisraeli rahwa. Kolmkümmend aastat oli Dawet wana, kui ta kuningaks sai. Ja Dawet wõitis ära Sioni kantsi, mis Jerusalemma linna juures, ja elas kantsis, ja nimetas seda Daweti linnaks. Nõnda sai siis Jerusalemma linn seft saadif

terwe Iisraeli riigi peälinnaks. Ja Dawet mõis-
tis, et Sumal teda oli kinnitanud kuningaks
Iisraeli üle. Siis seadis ta Sumala teenistuse
korra jalale, ja seadis tarfu mehi, kes Sumala
käsuõpetust mõistsid, kohtumõistjateks rahwa
üle, et õigust ja rahu pidi Iisraeli maal olema.
Ja mis Dawet ette wõttis, see läks tal heästi
korda, sest ta kartis Sumalat ja armastas Teda,
ja Sumal oli temaga. Ja see sündis, kui
kuningas omas kojas elas ja Sumal temale
oli hingamist annud kõige tema waenlaste poolest
ümberkaudu, stis ütles kuningas prohveti Natan
wastu: „Et waata, mina elan seedripuu kojas,
ja Sumala teenistust peetakse telgi tekkide all.“
Ja Dawet lubas Sumalale koda ehitada. Natan
ütles ta wastu: „Mine, tee kõik, mis su jüda-
mes, sest Sumal on sinuga.“ Aga sellisamal
õõsel sündis, et Sumala sõna Natani kätte sai
ja ütles: „Mine ja ütle Mu sulase Daweti wastu:
Nõnda ütleb Sumal: Kas sina Mulle koda
peatsid üles ehitama, kus Ma sees elan? Ma
olen sind lammaste karja-aiaist wõtnud, et sa
pidid Mu Iisraeli rahwa üle würistiks olema.
Ja Sumal kuulutab sulle, et Sumal sulle tahab
suurt peret saata. Kui su päewad täis saawad
ja sa oma wanematega magama läinud, siis
tahan Ma su sugu su järele saata tõusma ja
selle kuningriiki kinnitada. Seesama peab Mu

nimele koja üles ehitama, ja Ma tahan tema kuningriigi auujärje finnitada igaweseks ajaks. Mina tahan temale isaks olla, ja tema peab Mulle pojaks olema." Nõnda kui kõik needsinatjed sõnad oliwad, nõnda rääkis Natan Daweti wastu.

Sa kuningas Dawet tuli ja jäi Sumala ette ja ütles: „Kes olen mina, Issand Sumal, ja mis on minu sugu, et sa mind siit saadid oled saatnud? Sa see on weel wähe Su meelest, Issand Sumal; Sa oled ka oma sulase sou pärast ju rääkinud, sellest, mis pika aja pärast peab sündima, ja seda inimese wiisil, kes Issand Sumal! Sa nüüd, finnita igaweste see sõna, mis Sa oma sulase pärast ja ta sugu pärast rääkinud, ja tee nõnda, kui Sa oled rääkinud, et Su nimi juureks saaks igaweste ja saaks ööldud: Wägede Issand on Sumal Issraeli üle. Sa nüüd, wõta ette ja õnnista oma sulase sugu, et se igaweste Su ette jääks, sest Sina, Issand, oled rääkinud." Nõnda tänas ja palus Dawet Sumalat, aga seda koda, mis ta oli mõtelnud Sumalale ehitada, ei wõtnud tema mitte üles ehitada. Sa kui Dawet nelikümmend aastat Issraeli üle oli walitsenud ja siit ilmaft pidi lahkuma, siis jättis ta Sumala koja ehitamise oma poja Salomo hooleks. Seda finnitas Sumal Issraeli auujärje peäl, ja seesama ehitas

Sumala poja sinna Moria mäe otja, mis Jerufalemma kohal. Siis täitis pilw Sumala poja, ja Sumal wõttis sinna asuda kest oma Iisraeli rahwa jekka. Aga Iisraeli rahwas jäiwad nüüd seda Daweti poega ootama, kes Sumala Poeg pidi olema ja Iisraeli kuningas igaweste.

11. Jesuse, Sumala Poja, ilmale sündimine.

Kui Sumalast seatud aeg pidi täis saama, siis läkitati ingel Kabriel Sumalast ühe neitsi juure, Maria nimi. See elas Naatšareti linnas ja oli kihlatud ühe mehele Josef nimi, kes Daweti sugu. Ja ingel Kabriel tuli Maria juure ja ütles: „Tere, kes sa oled armu saanud! Issand olgu sinuga, sina õnnistatud naeste seas!“ Aga Maria ehmatas tema sõna pärast wäga ära ja mõtles: „Mis teretamine see pidi olema?“ Ja ingel ütles tema wastu: „Ära kardada, Maria, sest sina oled armu leidnud Sumala juurest. Waata, sa pead poja ilmale tooma, ja pead temale nimeks panema Jesus. Seesinane peab suur olema ja Kõigeförgema Pojaks hüütama; ja Issand Sumal tahab temale anda tema isa Daweti auujärje. Ja tema peab kui kuningas walitsema Sakobi sugu üle igaweste, ja tema

funingriigil ei pea otsa olema." Aga Maria ütles ingli wastu: „Kuida see peab sündima? sest et ma mehest ei tea." Ingel wastas: „Püha Waim peab su peäle tulema ja Kõigefõrgema wägi su üle warjama. Seepärast peab ka see püha, mis sinust sünnib, Sumala Pojaks hüütama. Sest Sumala juures ei ole ükski asi wõimata." Aga Maria ütles: „Waata, ma olen Issanda ümardaja; mulle sündku su sõna järele." Ja ingel läks tema juurest ära.

Aga see sündis neil päewil, et sõna Keisrist Augustusest wälja läks, et kõik maailm pidi üleskirjutud saama. Sest keiser Augustus oli jell korral ülem walitseja maailma peäl ja tahtis oma riigi alamate aru teada saada. Ja kõik läksid endid lastma üles kirjutada, igaüks oma linna. Siis läks ka Jofep Naatsareti linnast üles Juda maale Daweti linna, mis hüüti Petlehemmaks, seepärast et ta oli Daweti sugust ja pärismaalt, et ta ennast pidi lastma üles kirjutada Maria, oma kihlatud naesega. Ja see sündis, kui nemad Petlehemmas olid, sai Maria aeg täide, et ta pidi oma poja ilmale tooma, kellest ingel Kabriel oli ette kuulutanud. Ja Maria tõi oma esimese poja ilmale, ja mähkis teda, ja pani teda maha sõime. Sest neil ei olnud muud aset majas, ja nemad pidid karja lauta asuma. — Sellamal ööl olid karjatsed

Petlehemma väljal õitfes ja hoidsid oma karja. Ja waata, Issanda ingel seisis nende juures ja Issanda au paistis nende ümber, ja nemad kartsid üliwäga. Ja ingel ütles neile: „Ärge kartke, sest waata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõige rahwale peab saama. Sest teile on täna Daweti linnas sündinud see Snnistegija, kes on Issand Kristus. Ja see olgu teile täheks: Teie leiате see lapse mähitud ja söimes maga-

maht." Ja äkkitselt oli inglisa taewa sõawäe hulk, need kiitsid Sumalat ja ütlesid: „Mu olgu Sumalale kõrges, ja maa peäl rahu, inimestest heä meel."

Ta see sündis, kui inglid neist said ära läinud taewa, siis ütlesid karjatsed üks teise wastu; „Et läki nüüd Petlehemma, ja waatagem seda asja, mis Issand meile on teada annud.“ Ta nemad tulid rutuste ja leidsid Maria ja Jofepi, ja lapsukeset sõimes magamast. Ta karjatsed läksid tagasi, auustasid ja kiitsid Sumalat kõige see eest, mis nemad olid kuulnud ja näinud, nõnda kui neile oli üteldud. Ta kui kaheksa päewa täis said, et laps pidi ümberleigatama, siis pandi temale nimi Jeesus, nõnda kui ingel Kabriel Mariale oli ütelnud.

12. Jeesus paganate walgus.

Jesuse sündimise ajal walitses Jerusalemmas wana kuningas Herodes. See ei olnudki Issraeli mees, waid wõõras, aga keiser Augustus oli teda sinna kuninga auujärje peäle soowinud, ja Issraeli rahwas pidid hirmu pärast tema alama olema. Sest Herodes walitses kangeste ja waljuste, ja sündis neid hirmu waral enese alla. Kui nüüd Jeesus oli sündinud Petlehemmas Juda maal kuninga Herodese ajal, siis tulid targad hommiku maalt Jerusalemma ja ütlesid: „Kus on see sündinud Juda rahwa kuningas? Meie oleme tema tähte näinud hommiku maal, ja oleme tulnud

teda kummardama." Aga kui kuningas Herodes seda kuulis, ehmatas tema väga ära. Ja tema kogus kogu kõik ülemad preestrid ja kirjatundjad rahva seas, ja kuulas neilt, kus Kristus, see tõutatud Daweti poeg, pidi sündima. Need ütlesid temale: „Petlehemmas Juda maal; sest nõnda on prohveti läbi kirjutatud.“ Siis kutsus Herodes need targad salaja, ja kuulas neilt öieti seda aega, mill see täht oli paistnud. Ja tema läkitas neid Petlehemma ja ütles: „Minge ja kuulage öieti heästi seda lapsusest järele, ja kui teie teda leiате, siis kuulutage mulle, et ka mina tulen teda kummardama.“ Kui targad said kuningat kuulnud, läksid nemad ära, ja waata, täht, mis nemad hommiku maal olid näinud, käis nende eel, kuni tema tuli ja seisis kohe seal ülewel, kus lapsuseks oli. Aga kui nemad tähte nägid, said nemad üpris väga rõõmsaks. Ja kui nemad sinna kotta said, leidsid nemad lapsuseks Maria, tema emaga, ja heitsid maha ja kummardasid teda, ja wõtsid oma waranduse lahti, ja wiisid temale andeid, kulda, wiirofit ja mirri. Sest oma kodumaa parema annetega tahtsid nemad seda Daweti poega auustada ja ka endid tema alamateks tunnistada.

Ja Sumal käskis neid tarfu unes, et nemad mitte ei pidanud Herodese juure tagasi minema. Siis läksid nemad tõist teed tagasi oma maale.

Uga kui need said Petlehemmast ära läinud, waata, siis näitis ennast Issanda ingel unes

Josepile ja ütles: „Tõuse üles, ja võta lapsuke ning tema ema enesega, ja põgene Egiptuse maale, ja ole seal, kuni mina sulle saan ütelnud. Sest Herodes püüab last ära hukata.“ Siis tõusis Josep kohe üles ja võttis lapsukese enesega ja tema ema, ja põgenes sellsamal ööl sealt Petlehemmast ära Egiptuse maale, ja oli seal, kuni Herodes sai ära surunud. Ja waata, siis näitis ennast Issanda ingel Josepile jälle unes Egiptuse maal ja ütles: „Tõuse üles, ja võta lap-

suke ja tema ema enesega, ja mine Iisraeli maale. Sest need on surnud, kes lapsukesel hinge püüdsid." Siis tõusis Jofep üles, ja võttis lapsukesel ja tema ema enesega, ja tuli Iisraeli maale. Aga kui tema Sumalast kasku sai unes, et ta ei pidanud Petlehemma jääma, siis tuli ta jälle Naatsareti linna elama. Aga lapsuke kasvis ja sai kangeks waimus, täis tarkust, ja Sumala arm oli tema peäl.

13. Jeesus isa koju.

Jofep ja Maria, Jeesuse wanemad, elasid Naatsareti linnas, ning Jofep toitis ennast ja oma peret puusepa tööga. Ta Jofep Mariaga käisid iga aasta Jerusalemmas Paasa pühiks, ja kui Jeesus kahetõistkümnne aastaseks sai, siis võtsid nemad teda enesega Paasa pühale, ja poeglaps Jeesus sai nüüd esimene kord ise oma jalaga Jerusalemma tulla. Kui Paasa püha seatud päewad täis said, siis läksid Jofep ja Maria jälle koju poole, aga poeglaps Jeesus jäi Jerusalemma, ja Jofep Mariaga ei teadnud seda mitte. Sest nemad mõtlesid teda teekäijate seltsis olevat, ja nemad tulid ühe päewa teed Jerusalemmast ära. Kui nemad nüüd öömajasse pidid jääma, siis otsisid nemad teda sugulaste ja

tutwate juurest, aga nemad ei leidnud teda mitte. Nüüd läksid nemad tagasi Jerusalemma ja otsisid teda. Ja see sündis kolme päewa pärast, et nemad teda leidsid pühas kojas istmast, kes õpetajate seas, ja neid kuulmast ja neilt küsimast. Nõnda oli siis poeglaps Jeesus Jumala püha kotta jäänud, Jumala sõna kuulma ja õppima.

Kui nüüd Jeesuse wanemad teda siin nägid, ehmatasid nemad väga ära, ja tema ema ütles tema wastu: „Poeg, miks sa meile nõnda oled teinud? Vaata, sinu isa ja mina oleme sind õieti waewaga otsinud.“ Siis wastas Jeesus

a ütles: „Mis see on, et teie mind olete otsinud? Eks teie ei teadnud, et ma ses pean olema, mis mu Issa päralt on?“ Ja nemad ei mõistnud seda sõna, mis ta neile rääkis. Aga Jeesus tunnistas Teda, kelle päralt see püha koda oli, omaks Issaks, ja tähendas seega ise ennast Jumala Pojaks. Siiski ei pannud Jeesus mitte liiaks, et nemad sellest sõnast nii kohe aru ei saanud, waid läks nendega alla ja tuki Maatsaretti, ja kuulis nende sõna. Ja tema ema pidas kõik needsinatsed sõnad omas südames. Ja Jeesus kaswis tarkuses, ja pikkuses, ja armus Jumala ja inimeste juures, ja elas wanemate kojas seni kui tema täieks meheks sai.

14. Jeesus Jumalast wõitnud mees ehk Kristus.

Ja Jumalast läkitati üks mees, Joannes nimi, see ütles jutlust Juda kõrbes ja ütles: „Parandage meelt; sest taewariik on ligi tulnud.“ Aga Joannesel oli kuub kameli karwust ja nahk-wöö wööl, ja tema roog oli, mis ta kõrbest leidis, rohutirtsud ja metsmetsi. Siis läks rahwas Joannese juure wälja Jerusalemmast ja Juda maalt ja kõigest kohtadest, mis Jordani jõe ümberkaudu, tema jutlust kuulma. Ja kes eneste

patud üles tunnistasid, neid ristis Joannes Jordani jõe sees. Seepärast kutsuti teda ka „ristijaks.“ Aga nende wastu, kes iseennast õigeks panid ja teua ristimist ära põlgasid, ütles ristija Joannes: „Kes on teile näitnud, et saate ära põgeneda tulewa wiha eest? Seepärast kandke õiget meeleparandamise wilja, sest iga puu, mis heäd wilja ei kanna, raiutakse maha ja wiجاتakse tulesse. Mina ristin teid küll weega meeleparandamiseks; aga kes pärast mind tuleb, see on wägewam mind, kelle kingi kanda mina wäart ei ole. Seesama peab teid ristima Püha Waimuga ja tulega.“

Ta neil päewil sündis, et Jeesus tuli Naatsaretist Jordani jõe Joannese juure, et ka Teda pidi Joannesest ristitama. Ta Jeesus oli ligi kolmekümne aastane, kui Tema Joannese ristimisele tuli. Aga Joannes keelas Teda wäga ja ütles: „Mull on tarwis, et mind Sinust peaks ristitama, ja Sina tuled minu juure!“ Aga Jeesus wastas temale ja ütles: „Olgu nüüd nõnda. Sest nõnda on meie kohus, kõik õigust täiesti teha.“ Siis andis Joannes järele ja ristis ka Jeesust Jordani jões. Ning kui Jeesus sai ristitud, tuli Tema sedamaid weest wälja, ja waata, taewad tehti Jeesusele lahti. Ta Joannes nägi Sumala Waimu kui tuikeise ennast maha lastawat ja Jeesuse peäle tulewat. Ta waata, heäl taewast

ütles: „Seesinane on Minu armas Poeg, kellest
Mull heä meel on.“

Siis wiidi Jesust Pühast Waimust kõrbe.
Siin oli Tema nelikümmend päewa, ja siin tuli
kuri waim Teda kiusama. Aga Jesus wõitis
kiusajat ära, et see Teda pidi maha jätma. Ja
waata, inglid tulid Jesuse juure ja teenisid
Teda. Ja Jesus tuli kõrbest ära Jordani jõe
ääre, kus ristija Joannes oli. Kui Joannes
nägi Jesust kõndivat, ütles tema: „Waata, see
on Jumala tall, kes maailma patu ära kannab!
See on seesama, kellest ma olen ütelnud, et

pärast mind tuleb see, kes wägewam mind. Ja mina ei tunnud Teda mitte; aga Sumal, kes mind läkitas weega ristima, see ütles mulle: Kelle peäle ja näed Waimu maha tulewat ja tema peäle jääwat, seefinane on, kes Püha Waimuga ristib. Ja ma olen näinud Waimu otse kui tui taewast maha tulewat, ja see jäi Tema peäle, ja olen tunnistanud, et seefinane on Kristus, Sumala Poeg."

Nõnda sai siis nüüd selgeks, et Joannes seepärast oli tulnud weega ristima, et Jeesus seda wiisi pidi Iisraelis awalikuks saama.

15. Jeesus Kristus taewariigi kuulutaja.

Sest ajast hakkas Jeesus jutlust tegema ja ütleva: „Parandage meelt, sest taewariik on ligi tulnud!“ Ja temast läks kõne wälja, ja nemad tõid Tema juure kõik wigased, ja Tema tegi neid terweks. Ja palju rahwast käis Tema järel. Aga kui Jeesus seda rahwast nägi, läks Tema üles ühe mäe peäle, ja kui ta sai maha istunud, tegi Tema oma suu lahti, õpetas neid taewariigi pärast ja ütles: „Onsad need, kes waimust waesed; sest nende pärast on taewariik. Onsad need, kes furwad on; sest nemad peawad

saama rõõmuslud. Õnsad on tasased; sest nemad peavad maa pärima. Õnsad need, kellel nälg ja janu on õiguse järele; sest nemad peavad täis saama. Õnsad on armulised; sest nemad peavad armu saama. Õnsad need, kes puhtad südamest; sest nemad peavad Jumalat nägema.

Õnsad on rahu nõudjad; sest neid peab Jumala lapsiks hüütama. Õnsad need, keda taga kiustakse õiguse pärast; sest nende pärast on taewariik.^a „Urge mõtelge, et Mina olen tulnud kasku ehk prohvetid kautama. Mina ei ole tulnud neid kautama, vaid tõeks tegema.“

Ja Jeesus õpetas nüüd, kuidas wiisi Jumala lapsed oma taewase Issa käskusid õieti peawad pidama, ja ütles: „Seepärast peate teie täiesti waga olema, nõnda kui teie Issa taewas täiesti waga on.“ Alga Jumala laste palwe tegemise pärast ütles Tema: „Kui sina Jumalat palud, ei pea sina mitte olema kui salalikud. Sest nemad armastawad koguduse kodades ja uulitsate peäl seistes Jumalat paluda, et neid inimestest peab nähtama. Alga sina, kui sa Jumalat palut, siis mine oma kambri, ja pane uks kinni ja palu oma Issa, kes salajas on, ja sinu Issa, kes salajasse näeb, maksab sulle awalikult. Kui teie Jumalat palute, ei pea teie mitte palju lobisema, nõnda kui paganad, sest nemad armastawad, et neid kuultakse oma palju lobisemise pärast. Urge saage mitte nende sarnatseks; sest teie Issa teab, mis teil tarwis on, ennegu teie Teda palute. Seepärast paluge nõnda: Meie Issa, kes sa oled taewas! Pühitse tud saagu Sinu nimi. Sinu riik tulgu. Sinu tahtmine sündku kui taewas nõnda ka maa peäl. Meie igapäewast leiba anna meile tänapäew. Ja anna meile andeks meie wõlad, kui meie andeks anname oma wõlglastele; ja ära saada meid mitte kiustuse sisse; waid peästa meid ära kurjast. Sest sinu pärast on riik ja wägi ja au igaweste. Amen.“

Ja Jeesus ütles: „Kus teie warandus on, seal on ka teie süda. Seepärast ütlen Mina teile: Urge muretsege mitte oma elu eest, mis teie peate sööma ja mis teie peate jooma, ega oma ihu eest, mis teie peate selga panema. Sest kõik seda nõuavad paganad taga. Sest teie taewane Isja teab, et teile seda kõik tarwis läheb. Aga nõudke esite Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõik peab teile pealegi antama.“ Ja see sündis, kui Jeesus needsinatsed kõned sai lõpetanud, ehmatas rahvas Tema õpetuse pärast. Sest tema õpetas neid kui see, kellel meelewald oli, ja ei mitte nõnda kui nende kirjatundjad.

16. Jeesus Kristus eluwürst.

Ja Jeesus käis Israeli maad mööda ümber ja õpetas rahwast nende koguduse kodades ja kuulutas armuõpetust Jumala riigist, ja parandas kõik tõbe ja kõik wiga rahwa seas. Kord tuli tema ka jälle Kapernauma linna. Siin tuli üks mees Jeesuse juure, Jairus nimi, see oli koguduse koja ülem. Ja ta heitis Jeesuse jalge ette maha ja palus Teda enese kotta tulla. Sest Jairusel oli üks ainus tütar, ligi kaheksikümne aastane, see oli suremas. Ja kui Jairus palus, et „tule ja pane oma käsi tema peäle,

siis saab tema elawaks," siis tõusis Jeesus sedamaid üles ja käis tema järel. Kui nemad alles teed mööda käijsid, waata, siis tuli üks Jairuse pereest wastu ja ütles oma peremehele: „Sinu tütar on surnud, ära tee õpetajale waewa.“ Aga kui Jeesus seda kuulis, wastas Tema ja ütles Jairusele: „Ära kardada, usu aga; siis peab tema abi saama.“ Ja nemad tulid Jairuse kotta. Siin oli juba palju kaebamist, ja nutulugu oli suur. Siis ütles Jeesus nende wastu: „Ärge nutke mitte, sest see neitsikene pole mitte surnud, waid tema magab.“ Aga nemad naersid Jeesust, sest nemad teadsid, et ta oli surnud. Aga Jeesus ajas kõik seda rahwast wälja, ja wõttis enesega lapse isa ja ema ja neid, kes Tema juures olid, ja läks sinna sisse, kus see laps maas oli. Ja Jeesus hakkas lapse kätte finni ja ütles temale: „Daliita kuumi!“ (See on meie keeli: „Talleke, tõuse!“) Ja sedamaid tõusis neitsike üles ja kõndis. Ja lapse wanedamad ehmatasid ära, aga Jeesus käs kis temale süüa anda. Ja seesama lugu sai kuuljaks ja seesinane kõne läks laiali kõik seda maad läbi.

Aga kui Jeesus rahwa hulka nägi, oli Temal hale süda nende pärast, sest nemad olid rammotunud ja ärapillatud otsegu lambad, kellel ep ole karjast. Siis ütles Jeesus nende wastu, keda Tema enese järelkäijateks ehk jüngriteks

oli kutsunud: „Leikust on palju, aga pisut töötajaid. Seepärast paluge leikuse Issandat, et Tema töötajaid oma leikuse kallale võtaks välja ajada.“ Ja Jeesus kutsus oma jüngrite seas kakstoistkümmend meest ennese juure, ja seadis neid, et nemad pidid Tema juures olema, ja et Tema neid võiks välja läkitada armuõpetust kuulutama. Neid nimetas Jeesus selle pärast ka apostliteks.

Ja see sündis pärast seda, et Jeesus Naini linna läks, ja temaga läksid palju Tema jüngrid ja palju rahvast. Aga kui Jeesus ligi linna väravat sai, waata, siis kanti furnud välja, see oli oma ema ainus poeg, ja see naene oli isegi lesk. Ja palju linna rahvast oli neid saatmas. Kui Jeesus seda lesknaest nägi kibedaste nutwat, siis oli Temal väga hale meel selle naese pärast; ja Jeesus astus ligi ja ütles temale: „Ara nuta mitte!“ Ja Jeesus hakkas puusärgist finni, ja kandjad jäid seisma. Siis ütles Jeesus furnud wastu: „Noor mees, Ma ütlen sulle, tõuse üles!“ Ja furnud tõusis istma ja hakkas rääkima, ja Jeesus andis teda tema emale. Aga kõikide peäle, kes seal olid, tuli hirm, ja nemad auustasid Jumalat ja ütlesid: „Suur prohwet on meie seas tõusnud, ja Jumal on oma rahvast tulnud katsma.“ Ja seesinane

kõne Jeesusest wiidi laiali läbi kõige Juda maa, ja kõiki paiku seal ümberkaudu.

17. Jeesus Kristus Sioni kuningas.

Ja Jeesus läks Jerusalemma poole Paasa pühaks. Ja nemad tõid lapsukesi Tema juure, et Tema käed nende peäle pidi panema ja palwet tegema; aga jüngrid sõitlesid neid, kes neid Tema juure tõid. Aga kui Jeesus seda nägi, sai Tema meel väga haigeks ja Tema ütles neile: „Laske lapsukesed Minu juure tulla, ja ärge keelge neid

mitte, sest niisuguste pärast on Jumala riik. Tõeste, Mina ütlen teile: Kes ial Jumala riiki vastu ei võta kui lapsuke, see ei saa mitte sinna sisse." Ja Tema võttis neid sülesse ja pani käed nende peäle, ja õnnistas neid.

Ja kui Jeesus oma jüngeritega Jerusalemma ligi sai ja Oli mäe juure tuli, mis seal linna vastu, siis läkitas Jeesus kaks jüngrit ja ütles nende vastu: „Minge sinna alewisse, mis teie kohal on, ja sedamaid leiate teie ühe kinniseitud emaeesli ja sälu tema juures; peästke neid lahti ja tooge minu juure. Ja kui teile keegi midagi ütleb, siis ütlege: Issandal on neid tarwis; siis

lâkitab tema neid sedamaid." Siis lâksid need jüngrid ära ja tegid nõnda, kui Jeesus neid oli käskinud, ja tõid emaeesli ja sõlu, ja panid omad riided sõlu peäle, ja Jeesus astus tema selga. Aga suurem hulk lautasid omad riided tee peäle, aga teised raiusid oksa puudest ja heitsid tee peäle. Ja rahwas, mis eel ja taga käis, kisendas ja ütles: „Hosianna Daweti Pojale! Riidetud olgu, kes tuleb Issanda nimel,

Hosianna kõrges!" Aga see on kõik sündinud, et pidi tõeks saama, mis üteldud on prohveti läbi, kes ütleb: „Ütelge Siioni tütrele: Waata, sinu kuningas tuleb sulle tasane, ja istub emaeesli sõlu seljas.“

Ta kui Jeesus Jerusalemma sisse läks, tuli Tema Jumala püha kotta ja leidis seal neid, kes hargi ja lambaid ja tuikefi müüsid, ja raha-wahetajaid istmast. Ta Jeesus ajas wälja kõik, kes müüsid ja ostsid pühas kajas, ja wiskas raha wahetajate lauad ümber, ja nende pingid, kes müüsid tuikefi, ja ütles neile: „Kirjutud on: Minu koda peab palwe kajas hüütama; aga: teie olete seda rõõwli auguks teinud!“ Ta pühas kajas tulid Tema juure pimedad ja jalutumad, ja Tema tegi neid terveks. Aga kui ülemad preestrid ja kirjatundjad nägid need imeteud, mis Tema tegi, ja et poisid pühas kajas fisen-dasid ja ütlesid: „Hosianna Daweti Pojale!“ — siis sai nende meel pahaks, ja nemad ütlesid Jeesusele: „Kas sa kuuled, mis need ütlemad?“ Aga Jeesus ütles nende wastu: „Küll. Eks teie iial ole lugenud: Wäetimate ja imetawate laste suust oled sina enesele kiitust walmistanud?“ Ta Jeesus jättis neid maha, ja läks linnast wälja oma õomajale.

18. Jeesus Kristus Jumala tall.

Aga kõik ülemad preestrid ja rahwa wane-mad pidasid nõuu Jeesuse wastu, et nemad Teda

pidid surma saatma. Ja nemad läkitasid omad sulased ööse Jesust taga otsima, kui Tema oma jüngritega ühes aias oli. Ja need sulased tulid ja pistsid käed Tema külge ja wõtsid Teda kinni. Siis jätsid Teda kõik jüngrid maha ja põgenesid ära. Aga need, kes Jesust olid kinni wõtnud, wiisid Teda ära ülema preestri juure, kuhu kirjatundjad ja wanemad olid kokku tulnud. Siin suure kohtu ees otsiti waletunnistust Jesuse wastu, kuidas nemad Teda pidid surmama, ja et küll palju waletunnistusmehi ette tuli, ei leidnud nemad midagi. Siis kostis ülem preester ja ütles Jesuse wastu: „Mina wannutan sind elawa Jumala juures, et sina meile ütled, kas sa oled Kristus, Jumala Poeg?“ Jesus ütles tema wastu: „Jah, Mina olen.“ Siis käristas ülem preester omad riided lõhki ja ütles: „Tema on Jumalat teutanud! Mis meil enam tunnistusmehi tarwis on? Waata, nüüd olete teie tema Jumala teutamist kuulnud. Mis teie arvate?“ Aga nemad kõik mõistsid kohut ja ütlesid: „Tema on surma wäärt.“ Siis sülitasid nemad tema silmi, ja löid Tema kõrwa ääre, ja teutasid Teda.

See oli kõik ööse sündinud. Aga kui walge sai, sidusid nemad Jesuse kinni, wiisid Teda ära ja andsid Teda maawalitseja Pontsiuse Pilatuse kätte. See küsis Jesuselt ja ütles:

„Oled sa Jüda rahwa kuningas?“ Aga Jeesus seisis maawalitseja ees ja ütles temale: „Jah, olen.“ Sa kui ülemast preestritest ja wanemist Tema peäle kaebati, siis ei kostnud Tema ühtegi. Siis ütles Pilatus Tema wastu: „Eks sa kuule, mis rasket asja nemad sinu wastu tunnistawad?“ Sa Jeesus ei wastanud temale ei ühe ainsa sõna peäle, nõnda et maawalitseja feda wäga imeks pani. Aga Paasa pühaks oli maawalitsejal wiis rahwale ühe wangi lahti lasta, feda nemad tahtsid. Sa Pilatusel oli seekord üks mees wangi pandud, Parrabas nimi, see oli rõõwel. Kui rahwas nüüd üheskõus oli, ütles Pilatus nende wastu: „Kumba teie tahate, et ma teile pean lahti lastma, Parrabast wõi Jeesust, feda hüütafse Kristuseks?“ Seft Pilatus teadis, et rahwa ülemad Jeesuse kadeduse pärast olid ära annud. Aga ülemad preestrid ja wanemad fihutasid rahwast, et nemad Parraba pidid lahti paluma ja Jeesuse hukka saatma. Sa rahwas fihendas Pilatuse poole: „Et lasse meile Parrabas lahti!“ Pilatus ütles nende wastu: „Mis mina siis pean tegema Jeesusele, feda hüütafse Kristuseks?“ Nemad ütlesid kõik: „Löö risti!“ Pilatus ütles wastu: „Mis tema siis furja teinud? Mina ei leia furma süüd tema peält.“ Aga nemad fihendasid weel enam ja ütlesid: „Wii ära! Wii ära! Löö risti! Löö risti!“ Kui Pilatus

nägi, et tema ei wõinud ühtegi parata, waid et
kära weel suuremaks läks, wõttis tema wet ja
pesi käed rahwa nähes ja ütles: „Mina olen
ilma süüta sellesinatse õige wereft; küll teie

jaate näha!" Siis wastas kõik rahwas ja ütles:
„Tema weri tulgu meie peäle, ja meie laste
peäle!" Siis las kis Pilatus neile Parraba
lah ti, aga Jesust las kis tema piitsaga peksta ja
andis Teda ära risti lüüa.

Ta maawalitseja sõamehed wõtsid Jესuse ja wiisid Teda ära, et nemad Teda pidid risti lõõma. Ta Jესus kandis oma risti ja läks wälja

sinna paika, mis hüüti peälae asemeks, ehk Ebrea keeli Kolgata mäeks. Seäl poosid nemad Jესuse risti ja kaks kurjategijat Temaga, tõise parama poole ja tõise pahema poole, aga Jესuse keskele. Aga Pilatus kirjutas ka peäkirja ja pani see kirja risti külge; aga see oli kirjutud: „Jესus Staatsfaretist, Jüda rahwa kuningas.“ Ta see oli kolmas päewa tund, kui nemad Teda risti lõid; aga Jესus ütles: „Issa, anna neile andeks, sest nemad ei tea mitte, mis nemad tee-

wad." Ja sõamehed jagasid Tema riided ja heitsid liisku Tema kuue pärast, ja nemad istisid ja hoidsid Teda seal, aga rahwas seisib ja wahtis peält. Aga kui kuues tund oli, keskpäewa ajal, siis sai pimedus kõik üle see maa üheksamast tunnist saadik. Ja üheksamal tunnil kisendas Jeesus suure heälega ja ütles: „Issa, sinu kätte annan Ma oma waimu!" Ja kui Ta seda sai ütelnud, nõrgutas Tema pead ja heitis hinge. Aga kui õhtu kätte sai, tuli üks rikas mees, nimega Joses, kes ka ise Jeesuse jünger oli, ja läks Pilatuse juure ja palus enesele Jeesuse ihu; ja Pilatus käskis seda temale anda. Ja Joses wõttis Jeesuse ihu risti peält maha, ja mähkis seda puhta kalli linase riide sisse, ja pani seda enese uude hauda, mis tema oli lastnud raiuda kalju sisse, ja weeretas suure kivi hana ukse ette, ja läks ära.

19. Jeesus Kristus igawene Mahusaatja.

Ja kui hingamise päew sai mööda läinud, ostsid Maria Mahdalena ja teine Maria ja Salome kallid rohtusid, et nemad pidid tulema ja Jeesuse ihu wõidma. Ja esimesel nädala päewal tulid nemad väga wäga päewa

tõustes haua juure, ja ütlesid isefestis: „Kes weeretab meile see kiwi haua ukse peält ära!“ Ja kui nemad sinna waatsid, nägid nemad, et kiwi oli ära weeretatud; sest tema oli väga suur. Ja nemad läksid haua sisse ja nägid ühe noore mehe paremal poolel istwat, sell oli piff walge

riie seljas, ja nemad ehmatasid väga. Aga tema ütles nende wastu: „Ärge ehmatage! Teie otsite Jesust Naatsaretist, kes oli risti poodud. Tema on ülestõusnud, Teda ep ole siin, waata aset, kus Issand on maganud. Aga minge, ütela Tema jüngritele, et Tema teie eele läheb.

Kalilea maale, seal saate teie Teda näha. Waata, mina olen teile seda ütelnud." Sa need naesed läksid rutuste haua seest välja kartusega ja suure rõõmuga, ja jooksid seda Tema jüngritele kuulutama. Aga kui Jesus wara oli ülestõusnud esimesel nädala päewal, näitis Tema ennaft esite Maria Mahdalenale ja ütles tema wastu: „Mine mu wendade juure ja ütle neile, et Mina lähen üles oma Issa ja teie Issa juure, ja oma Sumala ja teie Sumala juure.“ See läks ja kuulutas jüngritele, et ta oli Issandat näinud, ja et Ta temale seda oli ütelnud. Aga jüngrid ei usknud seda mitte.

Kui nüüd õhtu aeg oli jellsamal esimesel nädala päewal, ja uksest lufus olid seal, kus jüngrid üheskous olid kartuse pärast Sudarahwa eest, siis tuli Jesus ja seisib kesk nende seas, ja ütles neile: „Rahu olgu teile!“ Aga nemad kohkusid ja kartsid, ja mõtlesid ennaft waimu nägewat. Ning Jesus ütles neile: „Miks teie olete nii wäga ära ehmatanud? Sa mispärast tõusewad niisugused mõtted teie südamete seest? Et waadake Mu käed ja Mu jalad, et Mina seesama olen; katske Mind kätega ja waadake: sest waimul ep ole mitte liha ja luid; nõnda kui teie näete Mull olewat.“ Siis said jüngrid rõõmsaks, kui nemad Issandat nägid. Siis

ütles Jeesus neile: „Rahu olgu teile! Nõnda kui Issa Mind on läkitanud, nõnda läkitan Mina teid ka.“ Ja Issand ütles neile: „Nõnda on kirjutatud ja nõnda pidi Kristus kannatama ja üles tõusma furnuist kolmandamal päeval, ja Tema nimel pidi kuulutadama meeleparandamist ja patude andeksandmist kõige rahwa seas, ja algama Jerusalemmast. Aga teie olete nende asjade tunnistajad.“ Ja Tema puhus nende peäle ja ütles neile: „Wõtke Püha Waimu! Kellele teie iial patud andeks annate, neile on need andeks antud; kellele teie iial patud finnitate, neile on need finnitud.“

20. Jeesus Kristus auustuse Issand.

Pärast oma ülestõusmist näitis Issand Jeesus ennast oma jüngeritele weel mitme tõsise märgiga, ja sai neist nähtud nelikümmend päewa, ja rääkis neile Jumala riigi asju. Selle aja sees käskis Tema oma jüngerid ühe mäe peäle minna, mis Kalilea maal; seal tuli Tema nende juure. Ja kui nemad Teda nägid, kummardasid nemad Teda. Ja Jeesus rääkis neile ja ütles: „Minule on antud kõik meelewald taewas ja maa peäl. Seepärast minge ja tehke jüngeriteks kõik rahwas, neid ristides Issa ja Poja ja Püha

Waimu nimel, ja neid õpetades pidama kõiit, mis Mina teid olen käsknud. Ja waata, Mina olen igapäew teie juures maailma otsani." „Kes usub ja teda ristitakse, see peab õnneks saama; aga kes ei usu, seda peab hukka mõistetama." Nõnda seadis Issand Jesus püha ristmise. Viimaks kogus Tema oma jüngrid Jerusalemma kofku ja wiis neid seält wälja Olimäe peäle. Ja Jesus käskis neid, et nemad ei pidanud Jerusalemmast ära minema, waid et nemad seal pidiwad seda Issa tõutust ootama, mis nemad Temast olid kuulnud. „Sest Joannes" ütles Tema, „on küll weega ristitud, aga teid peab Püha Waimuga ristitama ei mitte kaua pärast neidsinatšid päewi. Teie peate Püha Waimu wäge saama, kes teie peäle saab tulema, ja peate Minu tunnistajad olema, nii heästi Jerusalemmas kui ka kõigel Juda ja Samaria maal, ja maailma otsani." Ja kui Issand seda sai ütelnud, tõstis Tema omad käed üles ja õnnistas neid. Ja see sündis, kui Tema neid õnnistas, siis tõsteti Teda nende nähes üles, ja pilw wõttis Teda üles nende silma eest ära. Ja kui nemad ükksilmi taewa poole waatsid, kui Tema ära läks, waata, siis seisid nende juures kaks meest walgis riidis, kes ka ütlesid: „Kallile maa mehed, mis teie seisate ja waatate üles taewa? Seesinane Jesus, kes teilt on üles wõetud

taewa, see peab tulema sellisamal kombel, kui teie Teda olete näinud taewa ära minewat."

Siis kummardasid jüngrid Jesust ja läksid suure rõõmuga tagasi Jerusalemma seält Olimäelt, kust Issand oli üles läinud kõigewäelise Issa parama käele.

Ja jüngrid olid Jerusalemmas kõik ühel meelel alati ühes kous, palusid Sumalat ja ootasid Püha Waimu, nõnda kui Issand Jesus neid oli käsknud. Kui kümne päewa pärast Mellipühi päew kätte sai ja jüngrid jälle kõik ühel meelel kous olid, waata, siis sündis äkkitselt kohisemine taewast, otsegu kange tuul oleks puhu-

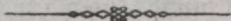
nud, ja täitis kõik koha, kus nemad istisid. Ja neist nähti kui lõhutud tule keeled, ja see seisis igauhe peal nende seast. Ja nemad said kõik täis Püha Waimu ja hakkasid rääkima teisi teeli, nõnda kui Waim neile andis selgeste üles rääkida. Kui nüüd seesinane heäl sündis, siis

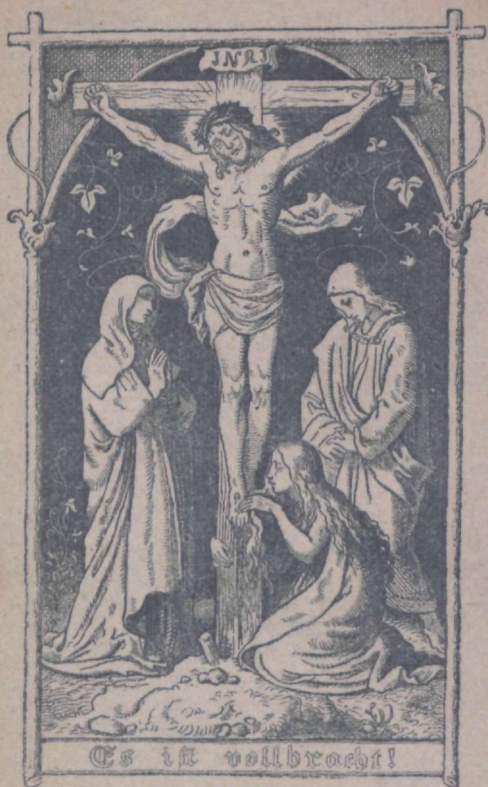
tuli rahwa hulk kokku, ja nemad ehmatasid kõik ära, ja panid imeks, ja ütlesid üks teise vastu: „Vaata, eks needsinatsed kõik, kes räägivad, Kalilea maa mehed ei ole? Kuida siis meie igauks kuuleme oma keele murret, mis sees meie oleme sündinud? Mis see küll peaks olema?“

Alga tõiſed panid ſeda naeruks ja ütlesid: „Nemad on täis magusat wiina!“ Siis tõusis apostel Peetrus jüngerite ſeaſt üles, tõstis oma heäle, ja rääkis ſelgeſte rahwa waſtu ja ütles: „Needſinatsed ep ole mitte joobnud, nõnda kui teie arwate, waid ſee on, mis prohwetil läbi on ööldud: Et wiimſil päewil peab ſündima, ütleb Jumal, Mina tahan omaſt Waimuſt wälja walada kõige liha peäle. Ja peab ſündima, et igaüks, kes iial Iſjanda nime appi hüüab, peab õnſaks ſaama. Iſraeli rahwa mehed, kuulge needſinatsed ſönad: Jefuſe Naatsaretift, Jumalaſt teile awalikuſ tehtud mehe, olete teie wõtnud ülekohtuſte kätte läbi, ja naeltega risti lõõnud ja ära tapnud. Alga Jumal on Teda ülesäratanud ſurmalt; ſelle aſja tunniſtajad oleme meie kõik. Et Tema nüüd Jumala parama käre läbi on ülendatud ja Püha Waimu tõutufe Iſſalt ſaanud, ſiis on Tema ſeda wälja walanud, mis teie nüüd näete ja kuullete. Seepäralt olgu nüüd kõige Iſraeli ſoule õieti teada, et Jumal Teda Iſſandaks ja Kriſtuſeks on teinud, ſedaſama Jefuſt, keda teie olete risti lõõnud.“ Alga kui rahwas ſeda kuulſid, ſiis läks ſee nende läbi ſiidame, ja nemad ütlesid Peetrufe ja tõiſte apoſtlite waſtu: „Mehed, wennad, mis peame meie tegema?“ Alga Peetrus ütles nende waſtu: „Parandage meelt, ja igaüks teie ſeaſt laſku

ennast ristida Jesuse Kristuse nime peäle pattude andeksandmiseks, ja siis peate teie Püha Waimu anni saama. Sest teie ja teie laste pärast on see tõutus, ja kõikide pärast, kes kaugel on, keda iial Sumal meie Issand tahab enese juure kutsuda." Kes nüüd heäl meelel Peetruse sõna wastu wõtsid, neid ristiti, ja sell päewal koguti nende juure ligi kolm tuhat hinge. Ja nemad jäid alati apostlite õpetusesse ja osasaamisesse, ja leiwa murdmisesse ja palwetesse. Aga Issand pani igapäew selle oma koguduse juure neid, keda ära peasteti õnneks saamiseks see läbi, et nemad Jesuse Kristuse sisse uskusid ja said ristitud.

Sind 20 kop.